

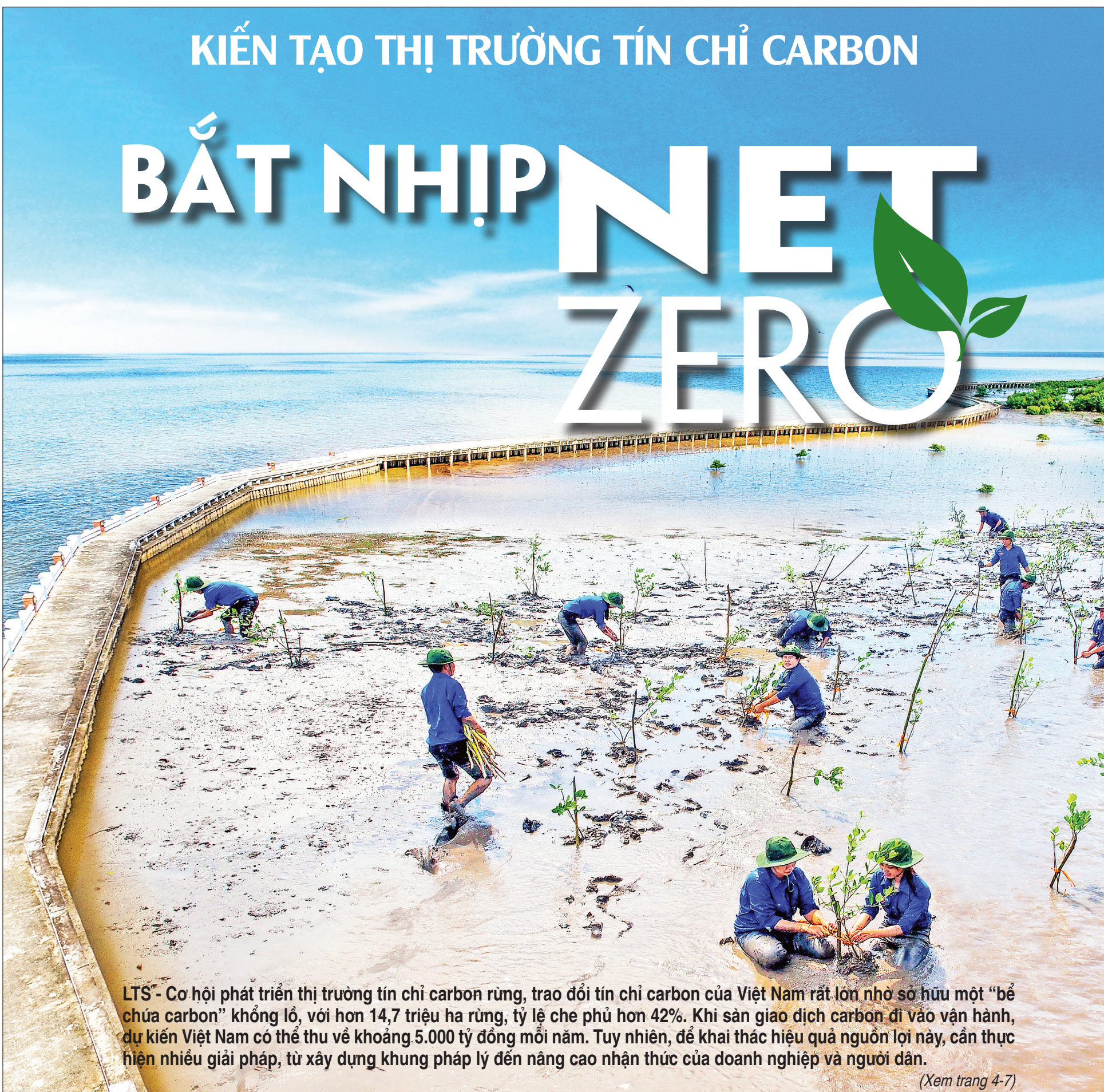
Nhân Dân cuối tuần

CƠ QUAN TRUNG ƯƠNG CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG, NHÀ NƯỚC VÀ NHÂN DÂN VIỆT NAM

SỐ 11 (1881)
NGÀY 16/3/2025

KIẾN TẠO THỊ TRƯỜNG TÍN CHỈ CARBON

BẮT NHỊP NET ZERO

LTS - Cơ hội phát triển thị trường tín chỉ carbon rừng, trao đổi tín chỉ carbon của Việt Nam rất lớn nhờ sở hữu một “bể chứa carbon” khổng lồ, với hơn 14,7 triệu ha rừng, tỷ lệ che phủ hơn 42%. Khi sàn giao dịch carbon đi vào vận hành, dự kiến Việt Nam có thể thu về khoảng 5.000 tỷ đồng mỗi năm. Tuy nhiên, để khai thác hiệu quả nguồn lợi này, cần thực hiện nhiều giải pháp, từ xây dựng khung pháp lý đến nâng cao nhận thức của doanh nghiệp và người dân.

(Xem trang 4-7)

Trồng rừng bên trong bờ kè nhằm tạo nên “bức tường xanh” bảo vệ vững chắc đê biển Tây.

Ảnh: NGUYỄN THANH DŨNG

CHÍNH TRỊ

THÔNG ĐIỆP VỀ CAM KẾT CHIẾN LƯỢC CỦA VIỆT NAM

Lần đầu trên cương vị Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, Tổng Bí thư Tô Lâm đã có chuyến thăm cấp Nhà nước tới Indonesia, thăm chính thức Ban Thư ký ASEAN và Singapore từ ngày 9 đến 13/3. Diễn ra vào thời điểm có ý nghĩa quan trọng, chuyến thăm đánh dấu tiến trình xây dựng Cộng đồng ASEAN, quan hệ hữu nghị truyền thống và hợp tác toàn diện giữa Việt Nam với Indonesia và Singapore. Đây là sự thể hiện cam kết chiến lược mạnh mẽ của Việt Nam trong việc thúc đẩy hợp tác ASEAN, đồng thời đưa quan hệ với Indonesia và Singapore bước vào giai đoạn hợp tác toàn diện, sâu sắc hơn.

(Xem trang 2)

KINH TẾ

TIẾP SỨC ĐỂ KINH TẾ TƯ NHÂN ĐỘT PHÁ

Thời gian qua, dù tiếp tục có sự phát triển cả về chất và lượng, nhưng kinh tế tư nhân vẫn gặp nhiều rào cản, ảnh hưởng tới việc phát huy vai trò động lực của nền kinh tế. Cụ thể như trong khi doanh nghiệp nhà nước vẫn nhận được sự bảo hộ từ Nhà nước, doanh nghiệp FDI được hưởng nhiều chính sách ưu đãi... thì khối tư nhân chưa được quan tâm đúng mức, phải đối mặt khó khăn trong tiếp cận vốn, đất đai, chính sách thuế hay thủ tục hành chính. Nếu có chính sách hỗ trợ, cùng sự đồng hành, tiếp sức từ Nhà nước, khu vực kinh tế tư nhân sẽ có sự bứt phá và đóng góp nhiều hơn vào công cuộc phát triển của đất nước.

(Xem trang 3)

Thông điệp về cam kết chiến lược của Việt Nam

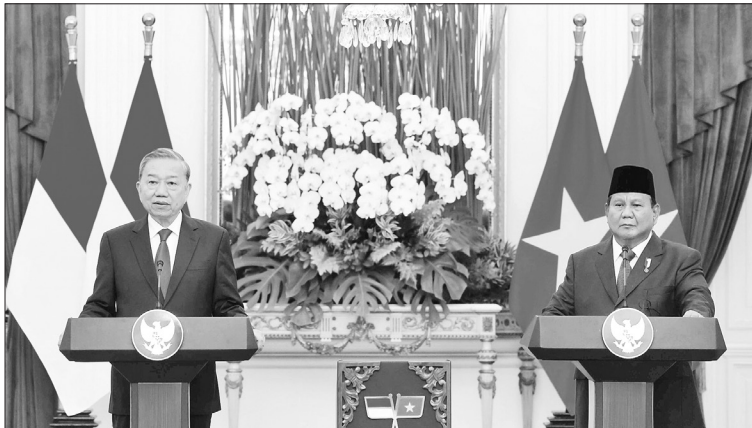
■ SON NINH

Năm 2025 đánh dấu nhiều sự kiện quan trọng: Kỷ niệm 30 năm Việt Nam gia nhập ASEAN, 70 năm quan hệ ngoại giao Việt Nam-Indonesia và 50 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam-Singapore. Từ ngày 9 đến 13/3, Tổng Bí thư Tô Lâm có chuyến thăm cấp Nhà nước tới Indonesia, thăm chính thức Ban Thư ký ASEAN và Singapore. Chuyến thăm thể hiện cam kết chiến lược mạnh mẽ của Việt Nam trong việc thúc đẩy hợp tác ASEAN, đồng thời đưa quan hệ với Indonesia và Singapore bước vào giai đoạn hợp tác toàn diện, sâu sắc hơn.

Đây là chuyến thăm Indonesia, Ban Thư ký ASEAN và Singapore lần đầu của Tổng Bí thư Tô Lâm trên cương vị Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam. Chuyến thăm diễn ra vào thời điểm có ý nghĩa quan trọng với cả Việt Nam, ASEAN và hai nước bạn, đánh dấu tiến trình xây dựng Cộng đồng ASEAN, quan hệ hữu nghị truyền thống và hợp tác toàn diện giữa Việt Nam với Indonesia và Singapore bước vào giai đoạn phát triển mới.

Viết tiếp câu chuyện thành công về hội nhập

Trong bối cảnh thế giới và khu vực chúng kiến chuyển động nhanh chóng, với những thay đổi mang tính thời đại, hợp tác ASEAN cũng bước vào giai đoạn then chốt, trong đó đoàn kết nội khối và năng lực tự cường là những yếu tố có tính quyết định đối với vai trò trung tâm của Hiệp hội, cũng như thành công của tiến trình xây dựng Cộng đồng ASEAN. Năm 2025 đánh dấu chặng đường 30 năm Việt Nam tham gia ASEAN, cũng là tiến trình Việt Nam hội nhập khu vực và quốc tế mà ASEAN là điểm khởi đầu, là tiền đề cho Việt Nam hội nhập ngày càng sâu rộng. Với tư cách thành viên chủ động, có trách nhiệm, Việt Nam tiếp tục đóng góp có hiệu quả cho hợp tác ASEAN, cùng ASEAN giữ vững đà hợp tác, duy trì vai trò

Tổng thống Indonesia Prabowo Subianto và Tổng Bí thư Tô Lâm chụp ảnh chung trước khi tiến hành hội đàm. Ảnh: TTXVN

trung tâm và vị thế của Hiệp hội là một trong những tổ chức khu vực thành công của thế giới.

Thăm Ban Thư ký ASEAN ở thủ đô Jakarta của Indonesia và phát biểu tại Lễ kỷ niệm 30 năm Việt Nam gia nhập ASEAN, nêu bật thành tựu của ASEAN trong chặng đường gần 60 năm qua, vai trò trung tâm và đóng góp của Hiệp hội trong việc duy trì hòa bình, ổn định và thúc đẩy hợp tác ở khu vực, Tổng Bí thư Tô Lâm cũng chỉ rõ những thách thức và thời cơ đối với ASEAN trong bối cảnh mới, khi cục diện thế giới định hình theo hướng đa cực, đa trung tâm, sự bùng nổ của khoa học công nghệ đưa tới thay đổi căn bản trong đời sống kinh tế-xã hội... Để ASEAN phát triển vững mạnh, củng cố vai trò trung tâm và viết tiếp câu chuyện thành công tiếp nối thành tựu gần 60 năm qua, Tổng Bí thư nhấn mạnh

nhệm vụ quan trọng tiếp tục củng cố đoàn kết nội khối và tự chủ chiến lược, nâng cao tự cường kinh tế, phát huy bản sắc ASEAN.

Đứng trước khởi điểm lịch sử mới, Việt Nam và ASEAN cùng hướng tới những mục tiêu đầy khát vọng. Việt Nam tiếp tục khẳng định ASEAN là trụ cột quan trọng trong chính sách đối ngoại và là một phần không thể thiếu trong chiến lược phát triển và hội nhập của Việt Nam. Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định, trong kỷ nguyên phát triển mới, Việt Nam tiếp tục kiên định thực hiện nhất quán đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển; đa phương hóa, đa dạng hóa; là bạn, là đối tác tin cậy, thành viên tích cực và có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế. Trong hành trình phát triển tiếp theo, Việt Nam tiếp tục phát huy tinh thần trách nhiệm, đóng góp

tích cực với phương châm sáng tạo trong tư duy, đổi mới trong tiếp cận, linh hoạt trong triển khai, hiệu quả trong cách làm và quyết liệt trong hành động. Việt Nam sẽ cùng các nước thành viên hiện thực hóa sứ mệnh lịch sử của ASEAN và lan tỏa câu chuyện thành công của Hiệp hội.

Khởi đầu kỷ nguyên hợp tác toàn diện và sâu sắc

Indonesia là nước Đông Nam Á đầu tiên thiết lập quan hệ ngoại giao với Việt Nam vào năm 1955. Kể từ đó, quan hệ hữu nghị truyền thống và hợp tác toàn diện giữa hai nước không ngừng phát triển. Sau khi thiết lập quan hệ Đối tác chiến lược năm 2013, hai nước đạt được nhiều thành tựu quan trọng, tin cậy chính trị và hợp tác sâu sắc hơn. Chuyến thăm cấp Nhà nước tới Indonesia của Tổng Bí thư Tô Lâm chứng kiến mốc son quan trọng mới, khi Việt Nam và Indonesia nâng tầm quan hệ song phương lên Đối tác chiến lược toàn diện, đưa quan hệ hai nước bước sang chương mới, với tin cậy chính trị, hợp tác toàn diện ở tầm mức cao, trên cơ sở tôn trọng chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, độc lập chính trị và cùng phối hợp giải quyết thách thức toàn cầu.

Trong cuộc hội đàm, Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng thống Indonesia Prabowo Subianto đều khẳng định hai nước là đối tác quan trọng của nhau, cùng coi trọng và mong muốn

vinh đắp quan hệ song phương phát triển bền vững. Trên nền tảng hữu nghị truyền thống, do các nhà lãnh đạo kiệt xuất của hai nước là Chủ tịch Hồ Chí Minh và Tổng thống Sukarno đặt nền móng và không ngừng vun đắp trong suốt 70 năm qua, hai bên nhấn mạnh tầm quan trọng tiếp tục tăng cường giao lưu nhân dân và làm sâu sắc hợp tác trên các lĩnh vực. Trong đó, hợp tác kinh tế được tăng cường để góp phần hiện thực hóa mục tiêu của cả Việt Nam và Indonesia trở thành quốc gia có thu nhập cao, đúng dịp kỷ niệm 100 năm Ngày thành lập nước Việt Nam vào năm 2045.

Singapore là một trong những nước ASEAN đầu tiên Việt Nam thiết lập quan hệ Đối tác chiến lược vào năm 2013, đưa quan hệ Việt Nam-Singapore ngày càng đi vào chiều sâu, phát huy hiệu quả trên mọi lĩnh vực. Chuyến thăm chính thức của Tổng Bí thư Tô Lâm đánh dấu bước tiến mới trong quan hệ hai nước, thể hiện sự coi trọng thúc đẩy quan hệ Việt Nam-Singapore lên tầm cao mới, phù hợp với chủ trương, đường lối đối ngoại của Việt Nam. Chuyến thăm cũng góp phần làm sâu sắc hơn nữa quan hệ chính đảng, tạo cơ sở chính trị vững chắc cho quan hệ hai nước và phát huy tiềm năng hợp tác trong các lĩnh vực mới, như kinh tế xanh, kinh tế số, khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo, năng lượng sạch, trung tâm tài chính...■

DIỄN ĐÀN NHÂN DÂN CUỐI TUẦN

Tầm nhìn xa để có giải pháp “đón đầu”

■ CẨM HÀ

Quốc hội đạt chất lượng, bảo đảm sự đồng thuận.

Không những thế, việc sắp xếp và thực hiện chương trình nghị sự kỳ họp cũng phải hết sức khoa học. “Khoảng lặng” vài tuần được bố trí giữa hai đợt họp chính là để tiến hành lấy ý kiến nhân dân về sửa đổi Hiến pháp và tiếp thu, chỉnh lý, hoàn thiện các văn bản pháp quy hết sức quan trọng làm rường cột cho bộ máy mới.

Những lợi ích của việc sắp xếp đơn vị hành chính, tinh gọn bộ máy là rất rõ ràng trên nhiều phương diện: mở rộng không gian phát triển; phát huy tối đa các điều kiện, động lực thúc đẩy phát triển vùng và địa phương. Bên cạnh đó là nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động; tiết kiệm ngân

sách để tập trung nguồn lực cho phát triển kinh tế-xã hội...

Mặc dù vậy, những tác động sâu rộng của việc thực hiện quá trình này cần được đánh giá kỹ lưỡng, thậm chí phải lường trước nhiều vấn đề với tầm nhìn xa để có giải pháp “đi trước đón đầu”. Chẳng hạn, việc thay đổi địa giới hành chính có thể ảnh hưởng đến lợi ích của người dân; chính quyền cấp tỉnh, cấp xã sau sáp nhập có thể bị quá tải khi phải quản lý địa bàn rộng lớn hơn, nhất là ở những vùng sâu, vùng xa. Đội ngũ cán bộ, công chức không còn ở trong bộ máy nhà nước cũng sẽ khá lớn, cần có chính sách hợp lý để bảo đảm đời sống cho họ và gia đình, tránh gây mất ổn định xã hội. Từ góc độ văn hóa-xã hội,

cũng không phải không có cơ sở khi một số ý kiến lo ngại việc sáp nhập có thể làm mất đi những đặc trưng văn hóa truyền thống của từng địa phương...

Còn nhớ, tại Hội nghị quán triệt, triển khai thi hành các luật, nghị quyết được thông qua tại kỳ họp bất thường lần thứ 9, Quốc hội khóa XV, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã khẳng định kiên quyết: “Đảng đã chỉ đạo, Chính phủ đã thống nhất, Quốc hội đồng tình, nhân dân ủng hộ, Tổ quốc mong đợi, thì chỉ bàn làm, không bàn lùi”. Việc “làm tinh gọn” bộ máy ở trung ương đã bước đầu tiến hành suôn sẻ chính là cơ sở để tin tưởng công việc sắp xếp lại bộ máy hành chính ở địa phương cũng sẽ thành công.■

Tại phiên họp thứ 43 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội vừa bế mạc ngày 14/3, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn cho biết, kỳ họp thường kỳ thứ 9, Quốc hội khóa XV sẽ diễn ra ngay đầu tháng 5, sớm hơn so với thông lệ khoảng 15 ngày và kéo dài khoảng hai tháng. Đây sẽ là kỳ họp dài nhất từ đầu nhiệm kỳ đến nay.

Có thể dự liệu rằng, ngay cả với thời gian họp dài kỷ lục đi nữa, chắc chắn Quốc hội và các cơ quan có liên quan cũng cực kỳ vất vả, bởi chương trình nghị sự của kỳ họp này là rất nặng nề. Bên cạnh những nội dung theo thông lệ, Quốc hội sẽ nghiên cứu, sửa đổi một số điều của Hiến pháp năm 2013 và các luật liên quan theo các kết luận số

126-KL/TW; 127-KL/TW; 128-KL/TW của Bộ Chính trị, Ban Bí thư.

Đây là những nhiệm vụ mới, chưa kể các dự án đã có trong chương trình xây dựng pháp luật năm 2025 (gồm 11 dự án luật được xem xét, thông qua và 16 dự án luật được trình Quốc hội cho ý kiến). Công tác rà soát vẫn đang được tiến hành khẩn trương và một số dự án luật sẽ tiếp tục được đề xuất bổ sung sửa đổi để bảo đảm tính thống nhất, đồng bộ với Hiến pháp.

Chính vì thế, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn nói rõ, Ủy ban Thường vụ Quốc hội sẽ họp nhiều phiên; các cơ quan Chính phủ và Quốc hội đều phải chuẩn bị tinh thần làm việc không kể ngày nghỉ, giờ nghỉ; phối hợp hết sức chặt chẽ với nhau để các dự thảo trình

Tiếp sức để kinh tế tư nhân đột phá

■ THU THỦY

Không chỉ là một bộ phận quan trọng của nền kinh tế, kinh tế tư nhân còn là một trong những động lực chính giúp Việt Nam hướng tới tăng trưởng cao và bền vững. Tiếp sức để khu vực kinh tế tư nhân đủ nội lực bứt phá đang là yêu cầu cấp bách đặt ra hiện nay.

Sớm ban hành những giải pháp mang tính vượt trội

Thời gian qua, dù tiếp tục có sự phát triển cả về chất và lượng, nhưng kinh tế tư nhân vẫn gặp nhiều rào cản, ảnh hưởng tới việc phát huy vai trò là động lực của nền kinh tế, cũng như khả năng đóng góp vào sự phát triển của đất nước. Dẫn những số liệu minh chứng về tầm quan trọng của khu vực kinh tế tư nhân Việt Nam khi đóng góp hơn 50% GDP, khoảng 30% nguồn thu ngân sách nhà nước, và thu hút khoảng 85% lực lượng lao động... song PGS, TS Phạm Thị Hoàng Anh - Phó Giám đốc phụ trách Ban Giám đốc Học viện Ngân hàng, chỉ ra một thực tế, việc phát huy vai trò, khả năng đóng góp của khu vực này đối với sự phát triển của nền kinh tế nước ta còn bị hạn chế do nhiều trở ngại.

Trước hết, khu vực kinh tế tư nhân vừa có quy mô, năng lực cạnh tranh còn khiêm tốn, vừa thiếu sự liên kết và tầm nhìn dài hạn. Thậm chí, đã có trường hợp, vì chạy theo lợi nhuận trước mắt, gây tác động tiêu cực đến môi trường kinh doanh và xã hội. Lý giải sâu hơn, bà Hoàng Anh chỉ ra điểm hạn chế lớn nhất khiến "doanh nghiệp tư nhân khó lớn" đó là gặp phải trở ngại về gia tăng quy mô vốn cũng như cơ hội tiếp cận nguồn vốn tín dụng ngân hàng. Cụ thể, tính đến năm 2024, dư nợ tín dụng so với GDP vào khoảng 136%, tuy nhiên, tỷ lệ vốn dành cho khối doanh nghiệp này chưa thật sự rõ ràng.

Bàn về vấn đề này, tại buổi làm việc của Tổng Bí thư Tô Lâm với Ban Chính sách, chiến lược Trung ương về chuyên đề phát triển kinh tế tư nhân trong thời gian tới, đồng chí Trần Lưu Quang, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Chính sách, chiến lược Trung ương đề xuất, cần có những giải pháp vượt trội, có tính cách mạng trong việc kiến tạo môi trường phát triển bền vững, lâu dài của kinh tế tư nhân nước ta.

Chỉ đạo về định hướng và giải pháp tháo gỡ điểm nghẽn về cơ chế đối với kinh tế tư nhân, chủ trì buổi làm việc, Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh, phải bảo đảm bình đẳng, công bằng và cho phép doanh nghiệp tư nhân được tiếp cận nguồn vốn sản xuất không kém hơn so các doanh nghiệp nhà nước và doanh nghiệp có vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI), tạo điều kiện để doanh nghiệp tư nhân tham gia vào các dự án trọng điểm quốc gia.

Đáng chú ý, Tổng Bí thư khẳng định, Bộ Chính trị sẽ sớm ban hành một nghị quyết riêng nhằm tạo đột phá cho phát triển kinh tế tư nhân, bởi đây là nhiệm vụ không thể trì hoãn.

Doanh nghiệp cũng cần có tinh thần mới, nhận thức mới

Thực tế, trong khi doanh nghiệp nhà nước vẫn nhận được sự bảo hộ từ Nhà nước, doanh nghiệp FDI được hưởng nhiều chính sách ưu đãi... thì khối tư nhân chưa được quan tâm đúng mức, phải đối mặt khó khăn trong tiếp cận vốn, đất đai, chính

sách thuế hay thủ tục hành chính.

Điểm cốt yếu để tạo đột phá là nhanh chóng xóa bỏ các rào cản, trở lực đối với sự phát triển của doanh nghiệp, có chính sách hỗ trợ toàn diện, linh hoạt cho khu vực kinh tế tư nhân. Với quan điểm này, Phó Tổng Thư ký, Trưởng ban Pháp chế của Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam Đậu Anh Tuấn từng chỉ rõ "có những điều có thể làm ngay mà ko cần nhiều tiền đó là cải cách hệ thống hành chính và thể chế kinh tế. Đây là yếu tố cần ưu tiên hàng đầu để kinh tế tư nhân có thể khẳng định vị thế, chung sức đồng lòng phụng sự đất nước".

Ở góc độ doanh nghiệp, ông Nguyễn Hoàng - Chủ tịch Hiệp hội Doanh nghiệp ngành Công nghiệp hỗ trợ thành phố Hà Nội, kiêm Phó Chủ tịch Hiệp hội Công nghiệp hỗ trợ Việt Nam, chia sẻ, cộng đồng doanh nghiệp tư nhân rất mong chờ nghị quyết mới sẽ xác định đúng tầm mức vai trò, vị thế của khối kinh tế tư nhân làm cơ sở để cải cách thể chế phát triển được triển khai mạnh mẽ, sâu rộng và kịp thời.

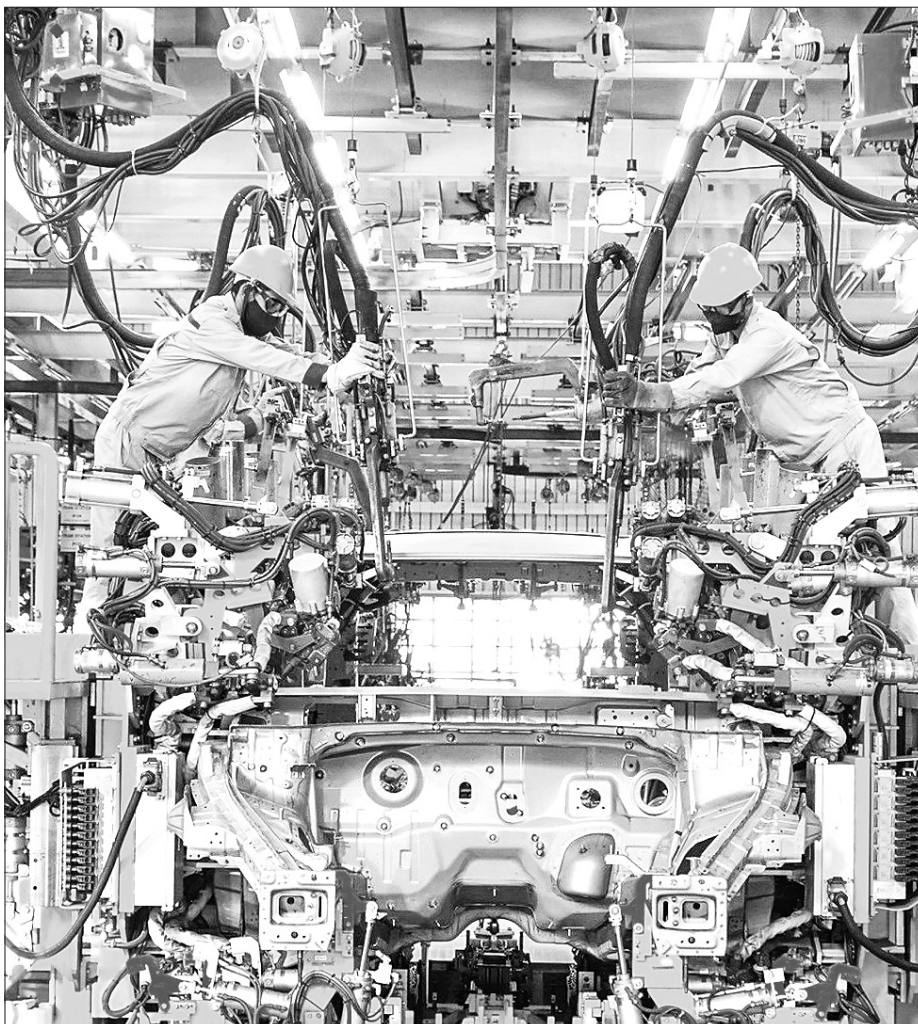
Bởi theo ông Nguyễn Hoàng, môi trường kinh doanh hiện nay dù đã có nhiều cải cách nhưng chưa thuận lợi vì chi phí tuân thủ quá lớn, trở thành gánh nặng cho doanh nghiệp, nhất là đối với các doanh nghiệp công nghiệp hỗ trợ khi phải theo đuổi những tiêu chuẩn rất cao của các đối tác nước ngoài.

Hay trong lĩnh vực hạ tầng giao thông, thương hiệu của Tổng công ty Phát triển hạ tầng và đầu tư tài chính Việt Nam

(VIDIFI) gắn liền với cao tốc 5B (Hà Nội-Hải Phòng) - công trình được đánh giá cao về chất lượng cũng như hiệu quả kinh tế. Trong năm 2024 vừa qua, VIDIFI đã trúng thầu 54 km của dự án cao tốc đường bộ bắc-nam nhánh phía đông (đoạn từ Km351+000 đến Km405+000).

Với kỳ vọng Nhà nước sẽ đặt niềm tin lên vai các nhà thầu tư nhân trong nước khi triển khai đầu tư các dự án trọng điểm quốc gia, Tổng Giám đốc VIDIFI Trần Anh Tú chia sẻ, chúng tôi mong muốn và tự tin sẽ thể hiện được trách nhiệm của mình với đất nước và xã hội qua chất lượng công trình. Tất nhiên để có được điều này, cần có những cơ chế ưu đãi của Nhà nước về tiếp cận dòng vốn trung và dài hạn hay lợi thế của nhà thầu nội...

Ở góc nhìn khác, theo ông Lê Hoàng Minh - Tổng Giám đốc Công ty cổ phần tập đoàn Tiến Thành, bên cạnh chính sách đột phá, cần có sự chủ động khai thác hiệu quả thế mạnh của từng doanh nghiệp trong từng lĩnh vực cụ thể. Trong bối cảnh mới, chính mỗi doanh nghiệp cũng cần phải có tinh thần mới, nhận thức mới, dám dấn thân, gia tăng gắn kết để cùng thúc đẩy những khát vọng quốc gia về một tương lai hưng thịnh. Một khi doanh nghiệp được tin tưởng, trao những trọng trách trong phát triển của quốc gia, được cùng phát triển trong một sân chơi bình đẳng hơn giữa các khu vực kinh tế, chắc chắn sẽ có ngày một nhiều hơn những doanh nghiệp tư nhân lớn mạnh, đủ sức phát triển thương hiệu trên thị trường toàn cầu ■

Kinh tế tư nhân là một trong những động lực chính để Việt Nam hướng tới các mục tiêu tăng trưởng cao và bền vững. Ảnh: HẢI NAM

Kỷ nguyên số và cơ hội tham gia thị trường vốn

■ NGUYỄN HÙNG

TAO đòn bẩy thị trường vốn để các công ty công nghệ Việt Nam bứt phá trong kỷ nguyên số" là sự kiện do Báo Nhân Dân phối hợp Viện Chiến lược phát triển kinh tế số (IDS) tổ chức vào ngày 19/3/2025, tại trụ sở Bộ Biên tập Báo Nhân Dân.

Thực tế minh chứng, phát triển khoa học, công nghệ luôn được coi là quốc sách hàng đầu, giữ vai trò then chốt trong sự nghiệp phát triển kinh tế-xã hội nước ta. Sự chú trọng đối với lĩnh vực này của Đảng, Nhà nước ta càng được thể hiện rõ khi lần đầu tiên tại Nghị quyết số 57-NQ/TW, ngày 21/12/2024 (Nghị quyết số 57), Bộ Chính trị đã đặt khoa học công nghệ cùng đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số lên vị trí "đột phá quan trọng hàng đầu" với những mục tiêu cùng các giải pháp quyết liệt chưa từng có.

Nhận thấy những vướng mắc, rào cản "khó gỡ" thuộc về chính sách, pháp luật đang kìm hãm sự phát triển của khoa học, công nghệ, nhất là trong lĩnh vực khởi nghiệp (start-up) chuyển đổi số, Nghị quyết số 57 đã xác định thể chế, nhân lực, hạ tầng, dữ liệu và công nghệ chiến lược là những nội dung trọng tâm, cốt lõi, trong đó thể chế là điều kiện tiên quyết, cần hoàn thiện và đi trước một bước.

Với cách tiếp cận "đổi mới tư duy xây dựng pháp luật bảo đảm yêu cầu quản lý và khuyến khích đổi mới sáng tạo, loại bỏ tư duy "không quản được thì cấm", để các doanh nghiệp start-up công nghệ tham gia thị trường vốn, chúng ta cần sửa đổi, bổ sung những quy định gì của hệ thống luật cũng như các quy phạm pháp luật về các trung tâm tài chính quốc tế, khu vực Thành phố Hồ Chí Minh, Đà Nẵng tới đây... để có thể bao quát được các hình thức huy động vốn của doanh nghiệp start-up công nghệ.

Với sự tham dự của đại diện lãnh đạo Đảng, Nhà nước, nhà hoạch định chính sách, các chuyên gia kinh tế uy tín, đại diện nhiều định chế tài chính quốc tế, công ty chứng khoán, công ty tài chính công nghệ và nhà đầu tư trong, ngoài nước, tọa đàm sẽ tập trung làm rõ các vấn đề quan trọng như: Tầm quan trọng của Nghị quyết số 57 và tác động tới sự phát triển khoa học công nghệ của Việt Nam; Tổng quan các vấn đề vướng mắc, lợi thế liên quan tới hoạt động huy động vốn (IPO) của doanh nghiệp start-up công nghệ của Việt Nam; Định vị Việt Nam là điểm đến hàng đầu của đầu tư nước ngoài vào công nghệ... Đặc biệt, trong khuôn khổ buổi tọa đàm, có phiên thảo luận mở với chủ đề "**Phá vỡ rào cản - Làm thế nào để thu hút các nhà đầu tư lớn đến Việt Nam?**" tập trung vào những yếu tố khiến một start-up trở nên hấp dẫn đối với nhà đầu tư; Các bài học thực tiễn từ những công ty start-up thành công và những trở ngại họ đã vượt qua; khuyến nghị của giới đầu tư về việc kiến tạo hành lang pháp lý giúp các doanh nghiệp start-up công nghệ Việt Nam có thể IPO hiệu quả...

Ban tổ chức kỳ vọng, với nhiều thông tin cụ thể, thiết thực, những bài học kinh nghiệm, những khuyến nghị chính sách có giá trị thực tiễn cao, tọa đàm sẽ đóng góp vào quá trình thực hiện Nghị quyết số 57 - một quyết sách quan trọng được ví như "Khoản 10" của thế kỷ 21 ■

Đòi hỏi cấp bách về khung pháp lý cho ngành kinh tế mới

■ MẠNH HÙNG

Mới đây, ngày 24/1/2025, Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà đã ký Quyết định số 232/QĐ-TTg phê duyệt Đề án Thành lập và phát triển thị trường carbon tại Việt Nam, với mục tiêu xây dựng khuôn khổ pháp lý, thí điểm sản giao dịch carbon trong giai đoạn 2025-2028, vận hành chính thức vào năm 2029.

Nỗ lực “vá” rừng, phủ xanh Việt Nam

Việt Nam - quốc gia có hệ sinh thái rừng tương đối đa dạng, phong phú, một thời từng được tả là “rừng vàng, biển bạc”, sở hữu muôn vàn báu vật của thiên nhiên. Thế nhưng, do hoạt động khai thác rừng vượt tầm kiểm soát và sự suy giảm nghiêm trọng của rừng trong khoảng 20 năm qua đã dẫn đến hậu quả là thiên tai bất thường, biến đổi khí hậu diễn biến phức tạp, khó lường. Hệ quả là sau hàng loạt thảm họa dồn dập do thiên tai, sạt lở đã khiến hơn 13.000 người chết, thiệt hại kinh tế ước hơn 6,4 tỷ USD...

Gần đây, việc phục hồi “lá phổi tự nhiên” được cả nước nỗ lực thực hiện thông qua các dự án trồng rừng, trong đó có đóng góp rất lớn của cộng đồng doanh nghiệp.

Theo thống kê từ Bộ Nông nghiệp và Môi trường, tổng diện tích rừng cả nước được ghi nhận từ năm 1945 là 14,3 triệu ha. Song đến năm 1995, do rừng tự nhiên đã bị lấn chiếm, chuyển đổi mục đích sử dụng và khai thác quá mức nên chỉ còn gần 9,3 triệu ha, trong đó có 8,3 triệu ha rừng tự nhiên và 1 triệu ha rừng trồng.

Sau nhiều nỗ lực trồng rừng và quyết tâm “đóng cửa” rừng tự nhiên, đến năm 2020, cả nước đã có hơn 14,6 triệu ha đất có rừng, diện tích đất có rừng đủ tiêu chuẩn để tính tỷ lệ che phủ toàn quốc là hơn 13,9 triệu ha. Theo thống kê mới của ngành lâm nghiệp, diện tích rừng của Việt Nam hiện có khoảng 14,7 triệu ha, có tỷ lệ che phủ rừng ở mức hơn 42%.

Với những dự án: “góp lá vá rừng”, “trồng rừng phủ xanh đồi trọc”, “trồng rừng ngập mặn”, “vi một Việt Nam xanh và phát triển bền vững”... đang được các tổ chức, doanh nghiệp hỗ trợ triển khai tại nhiều địa phương, chắc chắn diện tích rừng của Việt Nam sẽ được nâng lên.

Ánh sáng từ “bể chứa carbon rừng”

Trong xu thế phát triển xanh, Việt Nam đang chú trọng nhiều hơn về vai trò, giá trị của

Việt Nam đang đứng trước cơ hội sớm đạt mục tiêu kép: vừa giảm thiểu rủi ro thiên tai như sạt lở, lũ quét vừa phát triển một “bể chứa carbon rừng” khổng lồ. Điều này không chỉ góp phần thực hiện cam kết phát thải ròng bằng 0 (Net Zero) mà còn mang lại nguồn thu lớn cho đất nước thông qua việc bán tín chỉ carbon rừng.

carbon rừng, nhất là giá trị hấp thụ, lưu giữ carbon.

Theo Văn phòng Chứng chỉ Quản lý rừng bền vững, với tổng diện tích 14,7 triệu ha, rừng Việt Nam đang lưu trữ lượng khí nhà kính tương đương khoảng 2,2 tỷ tấn CO₂ (CO₂td). Hiện lâm nghiệp là ngành duy nhất có phát thải ròng âm, tức là lượng hấp thụ carbon cao hơn lượng phát thải khí nhà kính. Ước tính hằng năm, phát thải từ rừng là khoảng 30 triệu tấn CO₂td (do mất rừng, chuyển đổi rừng, khai thác gỗ, suy thoái rừng), hấp thụ xấp xỉ âm 70 triệu tấn CO₂td. Nghĩa là lượng phát thải ròng trung bình năm từ rừng là âm 40 triệu tấn CO₂td/năm. Theo đó, nước ta có thể bán khoảng 40 triệu tín chỉ carbon mỗi năm. Với đơn giá 5 USD/tín chỉ, ước thu về 200 triệu USD, tương đương gần 5.000 tỷ đồng.

Văn phòng Chứng chỉ Quản lý rừng bền vững chỉ ra rằng, tín chỉ carbon trong lâm nghiệp được tạo ra từ các hoạt động giảm phát thải khí nhà kính và từ hoạt động tăng hấp thụ carbon. Về giảm phát thải, du

địa vẫn còn bởi các địa phương vẫn chịu áp lực về chuyển đổi rừng sang mục đích khác do các động lực phát triển kinh tế-xã hội, để tạo sinh kế cho cộng đồng địa phương. Trong sản xuất lâm nghiệp phát thải khí nhà kính vẫn xảy ra do việc đốt sinh khối và sử dụng phân bón. Về hấp thụ carbon, có thể tạo ra tín chỉ carbon thông qua các hoạt động trồng rừng mới, phục hồi rừng, nâng cao chất lượng rừng tự nhiên, áp dụng các phương thức canh tác nông-lâm kết hợp.

Theo nhận định của nhiều chuyên gia, cơ hội phát triển thị trường tín chỉ carbon rừng, trao đổi tín chỉ carbon của nước ta rất lớn khi mà Việt Nam là một trong số gần 150 quốc gia cam kết đưa mức phát thải ròng bằng “0” (Net Zero) tại Hội nghị thượng đỉnh về biến đổi khí hậu của Liên hợp quốc năm 2021 (COP26). Hơn thế, ngay sau đó, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt đề án về nhiệm vụ, giải pháp triển khai kết quả COP26; phê duyệt chiến lược quốc gia về biến đổi khí hậu; và đưa ra lộ trình tổng thể nhằm

hiện thực hóa các mục tiêu khí hậu đã cam kết...

Cần chia sẻ lợi ích và tăng cường cơ chế phối hợp

Mặc dù, Việt Nam được xác định có tiềm năng thực hiện các biện pháp giảm phát thải, hấp thụ khí nhà kính từ đó tạo tín chỉ carbon, thế nhưng để vận hành thị trường này, Việt Nam cần sự hỗ trợ của quốc tế qua việc đầu tư tài chính, công nghệ và nâng cao chất lượng kiểm kê khí nhà kính, thẩm định giảm phát thải. Bởi thực tế, quá trình triển khai có nhiều thách thức, như: quy định hướng dẫn chưa được ban hành kịp thời, đầy đủ; nguồn nhân lực trong cả khối công và tư đều thiếu và chưa có kinh nghiệm.

Do vậy, để thị trường carbon rừng hoạt động hiệu quả, giới chuyên gia cho rằng, cần có khung pháp lý rõ ràng về đầu tư, quyền carbon, chia sẻ lợi ích; cơ chế phối hợp giữa các bộ, ngành, địa phương về lâm nghiệp, đất đai...

Theo ông Vũ Tấn Phương, Giám đốc Văn phòng Chứng

chỉ Quản lý rừng bền vững, yêu cầu kỹ thuật của các dự án carbon rừng hoàn toàn khác so các dự án phát triển lâm nghiệp thông thường. Do vậy, ngoài việc thiết lập khung chính sách cụ thể, các cơ quan quản lý cần bảo đảm minh bạch, công khai thông tin, dữ liệu phục vụ cho đo đạc, báo cáo và thẩm định, chia sẻ lợi ích, thực hiện các biện pháp bảo đảm an toàn môi trường xã hội. Mặt khác, các cơ quan quản lý cần xây dựng theo quy trình xác định, có hệ thống đo đạc, báo cáo, thẩm định và chứng minh được sự chênh lệch giảm phát thải hay tăng hấp thụ carbon từ các can thiệp của dự án.

Đặc biệt, các dự án tạo tín chỉ carbon trong lĩnh vực lâm nghiệp, sử dụng đất cần lưu ý đến các giá trị lợi ích chung như bảo vệ và phục hồi môi trường, bảo vệ đa dạng sinh học, cải thiện thu nhập cộng đồng. Mỗi địa phương, chủ đầu tư cần lựa chọn các biện pháp phù hợp để tối ưu hóa các giá trị của rừng.

Từ góc độ quốc tế, Đại sứ Liên minh châu Âu tại Việt Nam Julien Guerrier cho rằng, thời gian tới, rừng của Việt Nam sẽ đóng vai trò quan trọng là “bể carbon” và đóng góp vào việc giảm phát thải cho nhiều ngành khác. Đó là lý do Việt Nam cần phải bảo vệ rừng, từ đó tạo ra giá trị bền vững từ rừng, lâm sản.

Với kinh nghiệm 20 năm làm công tác nghiên cứu, bảo tồn thiên nhiên, ông Trịnh Lê Nguyên, Giám đốc Trung tâm Con người và Thiên nhiên cho rằng, nguồn đóng góp từ cá nhân thường không đủ để duy trì, phát triển các dự án trồng rừng, phục hồi hệ sinh thái với quy mô lớn. Do đó, việc hợp tác với các doanh nghiệp là cần thiết và có thể đem lại lợi ích cho cả hai bên. Các doanh nghiệp có thể cung cấp nguồn tài chính lớn, ổn định để hỗ trợ các dự án trồng rừng. Và thông qua các hoạt động đóng góp xanh, họ sẽ được hưởng lợi từ việc giảm phát thải, giảm thiểu rủi ro môi trường, tăng cường chất lượng tài nguyên thiên nhiên, và duy trì một hệ sinh thái bền vững hỗ trợ cho hoạt động kinh doanh của chính mình. Đây là giải pháp để bảo đảm thị trường tín chỉ carbon rừng Việt Nam phát triển bền vững ■

Tín chỉ carbon là gì?

Theo Luật Bảo vệ môi trường 2020, tín chỉ carbon (carbon credit) là chứng nhận về lượng khí carbon dioxide (CO₂) hoặc các khí nhà kính khác (CH₄, N₂O) đã được quy đổi tương đương sang CO₂. Đơn vị mua bán trên thị trường tín chỉ carbon là CO₂td (CO₂ tương đương), trong đó một tín chỉ carbon tương đương với một tấn CO₂td. Tín chỉ carbon có thể được giao dịch thương mại và đóng vai trò như một loại giấy phép, cho phép chủ sở hữu phát thải một lượng nhất định khí CO₂ hoặc các khí nhà kính khác. Đây là công cụ quan trọng trong cơ chế giảm phát thải và phát triển kinh tế xanh.

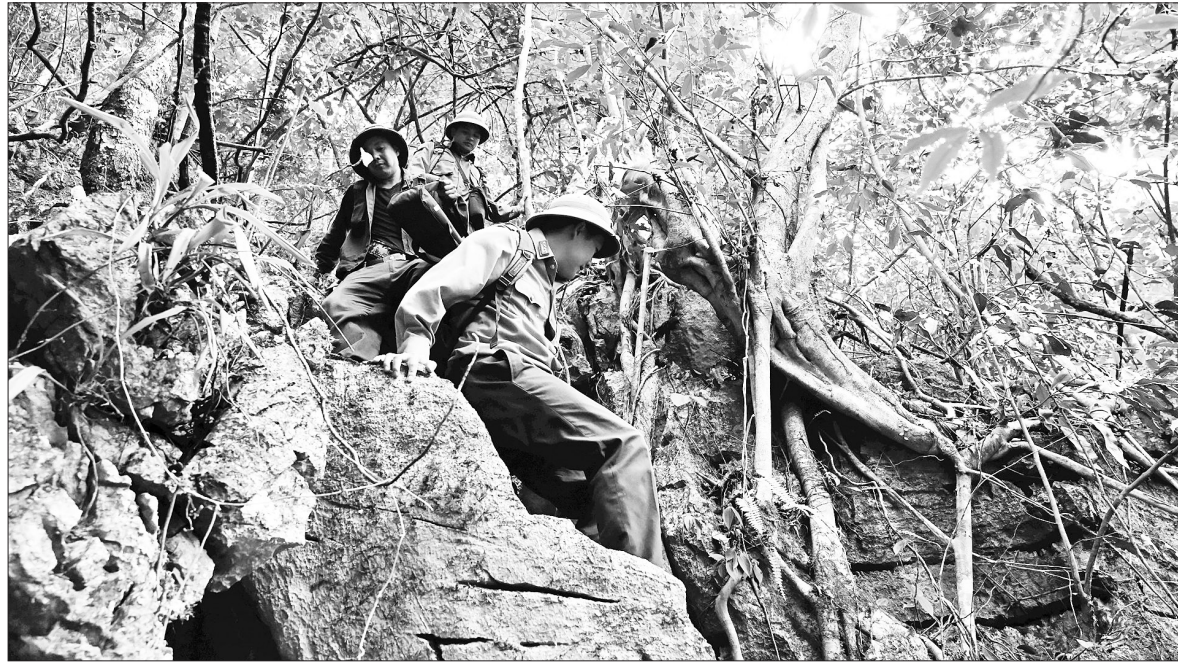
Các hoạt động và rừng đã tạo động lực để bà con tại Vân Hồ, tỉnh Sơn La tiếp tục chăm sóc và bảo vệ rừng. Ảnh: SON TÙNG

BÁN HAY GIỮ TÍN CHỈ CARBON

Cân nhắc kỹ lưỡng và có chiến lược dài hạn

Từ tháng 6 năm 2025 đến hết giai đoạn 2028, sàn giao dịch carbon trong nước sẽ được vận hành thí điểm, hướng tới vận hành chính thức từ tháng 2 năm 2029. Trả lời phỏng vấn của *Nhân Dân cuối tuần*, TS Tăng Thế Cường (ảnh bên), Cục trưởng Biến đổi khí hậu (Bộ Nông nghiệp và Môi trường) làm rõ những thuận lợi và thách thức trong việc hiện thực hóa mục tiêu này.

Giữ và bảo vệ rừng tại Khu bảo tồn loài sinh cảnh Vượn cao vút, huyện Trùng Khánh, tỉnh Cao Bằng.

Ảnh: NGUYỄN ĐỨC THỌ/ FAUNA & FLORA

Thị trường carbon là một loại thị trường mới, song hiện nay các doanh nghiệp còn chưa làm tốt công tác kiểm kê khí nhà kính. Như vậy, chúng ta thiếu cơ sở xác định hạn ngạch phát thải khí nhà kính - loại hàng hóa của thị trường này”.

TS TĂNG THẾ CƯỜNG,
Cục trưởng Biến đổi khí hậu

- Ông nhận định như thế nào về tiềm năng phát triển thị trường mua bán tín chỉ carbon, đặc biệt là tín chỉ carbon rừng của Việt Nam?

- Việt Nam được các chuyên gia, đối tác quốc tế đánh giá là một trong những quốc gia có tiềm năng lớn về giảm phát thải khí nhà kính, tạo tín chỉ carbon rừng. Là một quốc gia đang phát triển, Việt Nam có mức tăng trưởng kinh tế cao, nhiều hoạt động sản xuất, kinh doanh phát thải lượng lớn khí nhà kính, nhưng việc ứng dụng công nghệ cao trong thực tiễn lại chưa nhiều. Do đó, chúng ta còn dư địa để giảm phát thải khí nhà kính, tạo tín chỉ carbon.

Tuy nhiên, điều quan trọng là cần làm rõ và hướng đến một số khía cạnh, cụ thể như: Thứ nhất, về kiểm soát nguồn phát thải. Theo Đề án Thành lập và phát triển thị trường carbon tại Việt Nam, có hơn 2.166 doanh nghiệp thuộc diện phải kiểm kê, báo cáo mức độ phát thải khí nhà kính.

Các doanh nghiệp phải thực hiện kiểm kê khí nhà kính được quy định tại “Danh mục cơ sở phát thải khí nhà kính phải thực hiện kiểm kê khí nhà kính” mới nhất do Thủ tướng Chính phủ ban hành định kỳ hai năm một lần. Tại Quyết định số 13/2024/QĐ-TTg, ngày 13/8/2024, các cơ sở thuộc danh mục phải thực hiện kiểm kê khí nhà kính là: các nhà máy nhiệt điện, cơ sở sản xuất công nghiệp có tổng lượng tiêu thụ năng lượng hằng năm từ 1.000 tấn dầu tương

ương (TOE) trở lên; công ty kinh doanh vận tải hàng hóa có tổng tiêu thụ nhiên liệu hằng năm từ 1.000 TOE trở lên; tòa nhà thương mại có tổng tiêu thụ năng lượng hằng năm từ 1.000 TOE trở lên; cơ sở xử lý chất thải rắn có công suất hoạt động hằng năm từ 65.000 tấn trở lên.

Từ nay đến hết năm 2028, dự kiến các lĩnh vực thuộc phát thải khí nhà kính lớn gồm: nhiệt điện, sản xuất sắt thép, xi-măng sẽ được phân bổ hạn ngạch phát thải khí nhà kính căn cứ tổng hạn ngạch phát thải khí nhà kính được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Các cơ sở được phân bổ hạn ngạch có quyền mua, bán hạn ngạch và tín chỉ carbon để bù vào lượng phát thải khí nhà kính vượt quá hạn ngạch cho phép. Điều này cho thấy dư địa để giảm phát thải khí nhà kính là khá lớn.

Thứ hai, về khả năng hấp thụ carbon từ rừng. Việt Nam có tỷ lệ che phủ rừng khá cao, có điều kiện để phát triển rừng, bảo vệ rừng và làm gia tăng trữ lượng carbon cho “ngân hàng” carbon tự nhiên. Đây được xem là một bước tiến, đưa Việt Nam vượt mức trung bình thế giới về độ che phủ rừng.

Mặt khác, tiềm năng phát triển thị trường mua bán tín chỉ carbon của Việt Nam khá thuận lợi khi việc trao đổi tín chỉ carbon ra thế giới đã được các doanh nghiệp thực hiện từ những năm 2000 khi triển khai các chương trình, dự án theo Cơ chế phát triển sạch (CDM). Hiện Việt Nam đã có hơn 300 chương

trình, dự án đăng ký thực hiện theo tiêu chuẩn tín chỉ carbon, với khoảng 150 chương trình, dự án được cấp trên 40 triệu tín chỉ carbon và trao đổi trên thị trường carbon thế giới.

Nhờ đó, Việt Nam đã trở thành một trong bốn nước có dự án CDM nhiều nhất, sau Trung Quốc, Brazil, Ấn Độ; và đứng thứ 9 trên tổng số 80 quốc gia có dự án CDM được cấp tín chỉ carbon, tập trung chủ yếu vào lĩnh vực sản xuất năng lượng tái tạo và tiết kiệm năng lượng. Trong thời gian gần đây, Việt Nam cũng đã có nhiều dự án năng lượng tái tạo theo tiêu chuẩn tín chỉ carbon.

Riêng trong lĩnh vực lâm nghiệp, chúng ta đã trao đổi 10,3 triệu tấn carbon kết quả giảm phát thải từ rừng khu vực Bắc Trung Bộ.

Thời gian tới, thị trường carbon được kỳ vọng sẽ đóng góp quan trọng vào việc thực hiện mục tiêu phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050. Thị trường này phát triển sẽ tạo cơ chế tài chính cho các tổ chức, doanh nghiệp mua bán tín chỉ carbon, mở ra cơ hội thu hút đầu tư quốc tế vào các dự án xanh, công nghệ xanh cho Việt Nam.

- Bên cạnh cơ hội thu lợi nhuận từ bán tín chỉ carbon, đâu là thách thức Việt Nam cần phải giải quyết, thưa ông?

- Trước hết, chúng ta cần tiếp tục hoàn thiện hành lang pháp lý, đặc biệt cần cụ thể hóa các quy định về: giao dịch; đấu giá hạn ngạch phát thải khí nhà

kính; biện pháp bảo đảm an ninh, an toàn thị trường carbon; trung gian và môi giới giao dịch hạn ngạch phát thải khí nhà kính; phí, lệ phí; xử lý vi phạm... Việt Nam cũng chưa có tiêu chuẩn tín chỉ carbon riêng. Số lượng, chất lượng nguồn nhân lực am hiểu về phát triển dự án tạo tín chỉ carbon, thẩm định dự án tạo tín chỉ carbon cũng đang thiếu.

Thời gian qua, mặc dù việc bán tín chỉ carbon đã mang lại lợi ích bổ sung cho doanh nghiệp khi tạo thêm nguồn thu, nâng cao năng lực cạnh tranh trên thị trường, song cần xem xét đến các yếu tố như: nhu cầu về tín chỉ carbon trong nước; sự hỗ trợ của quốc tế về đầu tư tài chính, công nghệ để thực hiện các biện pháp giảm phát thải khí nhà kính...

Do đó, việc bán hay giữ tín chỉ carbon cần cân nhắc kỹ lưỡng, bảo đảm hài hòa lợi ích giữa các bên và cân nhắc chiến lược dài hạn về xu hướng biến động giá tín chỉ carbon trên thế giới. Hiện nay, Bộ Nông nghiệp và Môi trường cũng đang rà soát các chương trình, thỏa thuận hợp tác về các cơ chế trao đổi, bù trừ tín chỉ carbon, chuyển nhượng kết quả giảm nhẹ phát thải khí nhà kính song phương, đa phương và quốc tế đã ký kết bảo đảm việc thực hiện mục tiêu, cam kết giảm phát thải theo đóng góp do quốc gia tự quyết định (NDC) và lợi ích quốc gia.

Triển khai Quyết định số 232/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính

phủ, Bộ Nông nghiệp và Môi trường cũng đang phối hợp Bộ Tài chính tích cực thực hiện các nhóm nhiệm vụ, giải pháp về: hàng hóa trên thị trường carbon; chủ thể tham gia thị trường carbon; hệ thống đăng ký quốc gia và sàn giao dịch carbon; tổ chức vận hành thị trường carbon; nâng cao nhận thức, tăng cường năng lực.

Các nhiệm vụ chính mà các cơ quan quản lý liên quan đang thực hiện để xây dựng, vận hành sàn giao dịch carbon là xây dựng Nghị định của Chính phủ về sàn giao dịch carbon trong nước; thiết lập, quản lý, vận hành Hệ thống đăng ký quốc gia về hạn ngạch phát thải khí nhà kính, tín chỉ carbon, hệ thống giao dịch, hệ thống lưu ký, thanh toán hạn ngạch phát thải khí nhà kính, tín chỉ carbon.

- Trong bối cảnh chưa có “môi trường thông thoáng” để mua bán tín chỉ carbon một cách rộng khắp, theo ông, Việt Nam cần làm gì để hoạt động mua bán tín chỉ carbon rừng hiệu quả?

- Căn cứ Đề án Thành lập và phát triển thị trường carbon tại Việt Nam đã được Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 232/QĐ-TTg, Việt Nam sẽ chủ động thành lập, phát triển thị trường carbon theo mô hình tập trung, bảo đảm nguyên tắc thị trường dưới sự quản lý, giám sát của Nhà nước. Việc này nhằm tăng chuyển đổi xanh, hướng tới mục tiêu phát thải ròng bằng “0” vào năm 2050, cũng như nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp trên thị trường.

Để tạo ra tín chỉ carbon và vận hành sàn giao dịch carbon hiệu quả, chúng ta cần khẩn trương hoàn thiện: Nghị định về sàn giao dịch carbon; xây dựng các quy định về tiêu chuẩn tín chỉ carbon, giao dịch, đấu giá hạn ngạch, xử lý vi phạm; tập trung đào tạo nguồn nhân lực am hiểu về phát triển dự án tạo tín chỉ carbon, thẩm định dự án tạo tín chỉ carbon; học hỏi kinh nghiệm các nước đi trước và đẩy mạnh hợp tác hỗ trợ kỹ thuật.

Với nỗ lực của Chính phủ trong việc hoàn thiện cơ sở pháp lý cần thiết, nâng cao năng lực, tăng cường hợp tác quốc tế, tôi tin rằng, Việt Nam sẽ triển khai thí điểm thị trường carbon và vận hành chính thức sàn giao dịch carbon từ năm 2029 như mục tiêu đã đề ra, đóng góp tích cực vào mục tiêu chuyển đổi xanh của đất nước.

- Trân trọng cảm ơn ông! ■
VÕ HÙNG - NGHĨA NAM
(Thực hiện)

Mở sàn giao dịch, thúc đẩy chuyển đổi

■ HOÀNG THẮNG

Dù mới thương mại hóa tín chỉ carbon khoảng 4-5 năm, nhưng hoạt động mua-bán tín chỉ carbon tại Việt Nam đã thu hút sự tham gia của không ít nhà đầu tư, doanh nghiệp.

Khi thị trường dần hình thành

Ở quy mô cấp vùng và ngành, sau thành công của ngành Lâm nghiệp khi hoàn tất chuyển nhượng 10,3 triệu tín chỉ carbon từ rừng cho Ngân hàng Thế giới (WB) với giá 51,5 triệu USD vào năm 2020 và chương trình khí sinh học của ngành chăn nuôi Việt Nam, với 60 triệu USD thu được từ bán tín chỉ carbon giai đoạn 2020-2024.

Hiện đã có hơn 300 chương trình, dự án tín chỉ carbon được đăng ký, trong đó, 150 dự án với 40,2 triệu tín chỉ carbon đã đăng ký giao dịch trên thị trường quốc tế, hơn 270 dự án cơ chế phát triển sạch (CDM) được các doanh nghiệp đầu tư, với khoảng 29,4 triệu tín chỉ carbon đã được phát hành.

Một số tập đoàn lớn như CT Group, Tín Thành đã tiên phong đầu tư các sàn giao dịch tín chỉ carbon và bắt đầu thu hút sự quan tâm của các doanh nghiệp trong việc đăng ký giao dịch khí thải và các loại tín chỉ carbon. Còn BSB Nanotech,

Mô hình khởi nghiệp của anh Trần Văn Thiệu, xóm 4, phường Tân Thành (TP Cà Mau, Cà Mau) trồng dưa lưới tiêu chuẩn VietGAP theo công nghệ của Israel. Ảnh: LÊ PHƯƠNG

Lasuco, FPT IS hay Công ty cổ phần Net Zero Carbon... bắt đầu triển khai thương mại hóa tín chỉ carbon trong lĩnh vực nông nghiệp, chăn nuôi, năng lượng sạch.

Tại một số địa phương, nhiều nông dân, hợp tác xã tham gia các chương trình canh tác bền vững và cũng được nhận "tiền tươi thóc thật" từ việc thực hành giảm phát thải trong canh tác lúa. Chẳng hạn, tại huyện Châu Thành (An Giang) và huyện Krông Ana (Đắk Lắk), nhiều nông dân, hợp tác xã đã nhận được hàng chục triệu đồng từ phía doanh nghiệp đầu tư vào tín chỉ carbon.

Hay tại Nông trại Thiên Nông (tỉnh Bình Phước), ông Đặng Dương Minh Hoàng, Giám đốc trang trại, cho biết đang triển khai mô hình "game hóa" vườn cây, tức cho phép người dùng tham gia trải nghiệm nông nghiệp công nghệ cao với một khoản phí nhất định.

Trong bối cảnh thị trường tín chỉ carbon tại Việt Nam chưa chính thức đi vào hoạt động, ông Hoàng mong muốn, có thể thử nghiệm việc trao đổi tín chỉ carbon thông qua các hoạt động này.

Tại Hà Nội, từ tháng 6/2025 tới đây đến năm 2028, Sở Giao dịch

Chứng khoán Hà Nội sẽ xây dựng và thí điểm cung ứng dịch vụ sàn giao dịch carbon trong nước. Các loại hàng hóa giao dịch dự kiến, gồm: hạn ngạch phát thải khí nhà kính; tín chỉ carbon do Bộ Nông nghiệp và Môi trường xác nhận. Mỗi hàng hóa sẽ được cấp mã số duy nhất, bảo đảm không trùng lặp.

Về hình thức giao dịch, chủ thể tham gia giao dịch sẽ có tài khoản lưu ký. Tổng công ty Lưu ký và Bù trừ Chứng khoán Việt Nam (VSDC) sẽ cung ứng dịch vụ lưu ký, thanh toán. Việc thanh toán tự động trên cơ sở kết quả giao dịch do HNX thực hiện

theo nguyên tắc chuyển giao hàng hóa đồng thời với thanh toán tại ngân hàng. Có thể nói, đến nay, cơ sở pháp lý để triển khai thị trường giao dịch tín chỉ carbon đã khá rõ ràng.

Lối mở gia nhập thị trường tín chỉ carbon

Trước viễn cảnh tín chỉ carbon có thể trở thành một kênh đầu tư kiếm lời tốt khi nhu cầu sở hữu tín chỉ carbon ngày càng tăng cao, PGS, TS Nguyễn Đình Thọ, Phó Viện trưởng Chiến lược và chính sách nông nghiệp và môi trường, Bộ Nông nghiệp và Môi trường khuyến nghị, cần tập trung xây dựng thị trường tín chỉ carbon xoay quanh các lĩnh vực như: năng lượng tái tạo, xe điện và các công nghệ giảm phát thải lớn.

Các quốc gia như Thái Lan, Trung Quốc hay châu Âu cũng thực hiện chính sách bắt buộc chuyển đổi từ xe xăng sang xe điện, khuyến khích người dân sử dụng phương tiện công cộng thay vì phương tiện cá nhân. Đồng thời, các nước này cũng phân vùng phát thải để chuyển dần từ khu vực có mức phát thải cao sang khu vực có mức phát thải thấp hơn. Theo đó, việc xây dựng khu vực kiểm soát phát thải, phát triển tín chỉ carbon từ xe điện sẽ góp phần phục hồi hệ sinh thái, nâng cao chất lượng sống cho người dân.

Hai chiến lược, một mục tiêu

■ NHẬT DŨNG

Sự phát triển mạnh mẽ của thị trường tín chỉ carbon châu Á không chỉ thúc đẩy nỗ lực bảo vệ rừng, mà còn tạo ra nguồn thu nhập dồi dào phục vụ mục tiêu phát triển bền vững. Với lợi thế hoàn toàn khác biệt, Indonesia và Singapore đã có những bước đi đầy táo bạo nhằm tận dụng triệt để cơ hội này.

Những cánh rừng REDD+

Indonesia là quốc gia sở hữu diện tích rừng lớn thứ 3 trên thế giới. Thế nhưng, trong 50 năm qua, hơn 74 triệu ha rừng nhiệt đới tại đây đã biến mất do nạn khai thác gỗ, cháy rừng và các kỹ thuật canh tác không bền vững. Hiện chỉ còn khoảng 20% diện tích rừng nguyên sinh ở nước này còn tồn tại.

Dù luôn bị liệt vào nhóm ba quốc gia có tỷ lệ phá rừng cao nhất thế giới, song Indonesia lại là một trong những nước đi đầu về phát triển tín chỉ carbon rừng thông qua cơ chế giảm phát thải từ suy thoái và mất rừng (REDD+). Các dự án REDD+ giúp thúc đẩy việc bảo vệ rừng, giảm phát thải CO₂ từ nạn phá rừng, đồng thời cải thiện sinh kế cho cộng đồng địa phương.

Đầu tháng 2 năm nay, cơ quan xếp hạng tín dụng carbon độc lập BeZero đã thăng cấp cho dự án Katingan Mentaya lên AA, với nỗ lực bảo vệ 149.800 ha rừng đầm lầy than bùn nhiệt đới trên đảo Borneo (Indonesia). Điểm số mới được công bố giúp Katingan Mentaya lọt top 1% trong số hơn 487 dự án được kiểm duyệt nghiêm ngặt. Dựa trên Báo cáo tác động của SDG (gồm 17 mục tiêu Phát triển bền vững) cùng Báo cáo quản lý và giảm thiểu cháy rừng, dự án REDD+ Katingan Mentaya được đánh giá cao nhờ khả năng thu giữ và loại bỏ CO₂.

Theo Bộ Môi trường và Lâm nghiệp Indonesia, kể từ khi triển khai các dự án REDD+, quốc gia này đã giảm hơn 29% lượng khí thải nhà kính trong lĩnh vực sử dụng đất so mức phát thải năm 2010. Con số

Người dân Indonesia sử dụng thuyền gỗ để vận chuyển hạt giống trồng cây ngập mặn.

trên cho thấy giá trị đích thực của tín chỉ carbon rừng nhằm phục vụ mục tiêu phát triển bền vững.

Không chỉ Katingan Mentaya, những dự án như Rimba Raya, Kaliau-Ketapang hay Katingan Peatland góp phần bảo vệ hàng trăm nghìn ha rừng. Chỉ tính riêng Rimba Raya, dự án này đã phát hành khoảng 33,63 triệu tín chỉ carbon, trong đó 25,7 triệu tín chỉ được sử dụng để bù đắp phát thải toàn cầu.

Một điểm đáng lưu ý khác là giá tín chỉ carbon tại các dự án đáp ứng tiêu chuẩn khắt khe (như Gold Standard hay REDD+ có giám sát nghiêm ngặt) thường cao hơn, lên

tới 10-20 USD/tín chỉ so mức trung bình khoảng 2-5 USD. Nếu được sử dụng hiệu quả và minh bạch, khoản tiền thu được có thể tạo ra một vòng tuần hoàn tích cực, góp phần tái đầu tư vào bảo vệ rừng, giúp cải thiện sinh kế cho cộng đồng địa phương, đồng thời đóng góp vào nỗ lực toàn cầu ứng phó với biến đổi khí hậu.

Hướng đi của đảo quốc sư tử

Với một hướng đi khác, Singapore đã cam kết cung cấp tới 500 triệu USD tài trợ ưu đãi để hỗ trợ sáng kiến "Đối tác tài trợ chuyển đổi châu Á". Ông Ravi Menon, Giám đốc Điều hành Cơ quan Tiền tệ

Singapore (MAS), chia sẻ, nỗ lực này nhằm mục đích huy động nguồn vốn từ cả khu vực công và tư để tài trợ cho các dự án khí hậu ở châu Á, qua đó thể hiện sự cống hiến của Singapore trong việc hỗ trợ giảm phát thải carbon trong khu vực.

Bên cạnh mục tiêu thúc đẩy các dự án khí hậu, quốc gia này còn cho thấy tham vọng trở thành trung tâm giao dịch carbon số 1 khu vực, nơi các công ty có thể mua tín chỉ carbon chất lượng cao từ châu Á hay bất cứ địa điểm nào để bù đắp lượng khí thải nhà kính tạo ra. Chưa hết, Singapore cũng cung cấp các dịch vụ liên quan như giám sát carbon hay xác minh tín chỉ.

Xu thế carbon xanh dương

■ THUẬN NGUYỄN-NHẬT TRƯỜNG

Ban Quản lý và bảo vệ rừng phòng hộ biển Tây (Cà Mau) ra quân trồng rừng.
Ảnh: PHƯƠNG BẢNG

“Kinh tế xanh đang trở thành xu hướng tất yếu trong bối cảnh nhu cầu phát triển bền vững ngày càng cấp bách. Một trong những yếu tố quan trọng của kinh tế xanh là tài chính xanh, dựa trên nền tảng thị trường carbon”.

PGS, TS NGUYỄN ĐÌNH THỌ,
Phó Viện trưởng Chiến lược
và chính sách nông nghiệp

“Hiện Thành phố Hồ Chí Minh chưa có trung tâm xử lý phát thải tập trung, nếu xây dựng được một trung tâm như vậy, không chỉ giúp kiểm soát ô nhiễm tốt hơn mà còn có thể tận dụng cơ hội phát hành tín chỉ carbon”, ông Thọ nhấn mạnh.

Còn theo TS Lê Xuân Nghĩa, Viện trưởng Tư vấn phát triển tài chính carbon (CODE), điều cần làm là tạo lập một sàn giao dịch, nơi người bán, kẻ mua và nhà đầu tư cùng hoạt động, giúp giá tín chỉ carbon phản ánh đúng sự vận động của thị trường, từ đó nâng cao hiệu quả của công cụ tín chỉ carbon đối với mục tiêu giảm phát thải.

Việt Nam có thể tham khảo một số quốc gia đã triển khai sàn giao dịch tín chỉ carbon. Cụ thể như Nhật Bản, quốc gia này đã lựa chọn một số đơn vị mua, bán tín chỉ carbon tham gia vào một sàn giao dịch phi tập trung (OTC). Và đến tháng 10/2024, khi các đơn vị đã thành thạo trong giao dịch tín chỉ carbon,

Theo Báo cáo của Hội đồng Phát triển Kinh tế (EDB), Singapore có lợi thế để phát triển như một trung tâm giao dịch carbon. Quốc đảo sư tử hoàn toàn có thể trở thành chất xúc tác giúp các nước láng giềng tìm ra nền tảng cho tín dụng carbon của riêng họ nhằm kiếm thêm nguồn thu nhập. Quá trình này cũng tạo ra các hoạt động thúc đẩy sự phát triển của nền kinh tế Singapore. Hơn 100 nhà cung cấp dịch vụ carbon tập trung tại đây là số lượng nhiều nhất được ghi nhận ở Đông Nam Á.

Đến thời điểm này, đã có 16 quốc gia châu Á bày tỏ mong muốn cung cấp tín chỉ carbon cho thị trường toàn cầu. Đặc biệt, khu vực này đã triển khai nhiều giải pháp thiên nhiên để loại bỏ carbon, như: bảo vệ rừng mưa, phục hồi rừng ngập mặn, áp dụng các biện pháp canh tác nông nghiệp tốt...

Và Singapore sở hữu vị thế tốt để hỗ trợ đầu tư, kích thích tăng trưởng, cũng như sử dụng các khoản tín dụng carbon sẵn có trên thị trường.

Theo báo cáo của Tổ chức nghiên cứu BloombergNEF, nhu cầu về các khoản tín dụng carbon dự kiến sẽ tăng đột biến, với giá trị thị trường lên tới 1 nghìn tỷ USD vào năm 2050. Một thị trường carbon trị giá 100 tỷ USD sẽ hỗ trợ 17 triệu việc làm trên toàn cầu và đóng góp khoảng 700 tỷ USD hàng năm vào hoạt động ứng phó biến đổi khí hậu.

Vài năm trở lại đây, bên cạnh tín chỉ carbon rừng cạn, nhiều nhà đầu tư đã chuyển hướng sang tín chỉ carbon xanh dương - loại carbon hấp thụ từ các hệ sinh thái biển.

Người dân trực tiếp tham gia đo lường

Từ một khái niệm khá mơ hồ, đến nay, tín chỉ carbon đã không còn xa lạ với người dân ở thị xã Vĩnh Châu, tỉnh Sóc Trăng. Thậm chí, rất nhiều người đã biết đo lường carbon rừng ngập mặn, nhiệt tình tham gia trồng cây mắm để mang lại lợi ích cho quê hương.

Chị Lê Thị Nữ, thành viên Tổ bảo vệ rừng ấp Trà Sết (xã Vĩnh Hải, thị xã Vĩnh Châu) chia sẻ: Khi mới bắt đầu đo tín chỉ, mọi người trong ấp đều ngần ngại, nghĩ rằng rất khó. Với nhiều người, carbon rừng vẫn là điều gì đó rất mơ hồ. Nhưng sau năm lần tham gia cùng các chuyên gia của Viện Sinh thái rừng và Môi trường thuộc Trường đại học Lâm nghiệp, cán bộ kiểm lâm thị xã Vĩnh Châu, giờ đây, tôi và nhiều người dân đã thành thạo đo đếm carbon.

Theo chị Nữ, mỗi lần đo đạc, các thành viên trong Tổ bảo vệ rừng đều thấy phấn khởi vì nghĩ việc làm này có nhiều ý nghĩa, nhất là nay chị có thể hướng dẫn các thành viên khác về cách giám sát carbon rừng, hay cách đo tốc độ sinh trưởng của cây rừng. Điều đáng mừng là cộng đồng có thể tự đo đếm sinh khối, đưa ra được hệ số quy đổi sinh khối tươi sang sinh khối khô của ba loài cây bần, mắm, đước bằng các phương pháp khoa học tin cậy.

Theo ông Trần Trí Văn, Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân thị xã Vĩnh Châu, Trưởng ban quản lý Dự án tại Vĩnh Châu, thị xã Vĩnh Châu có 43 km bờ biển và 4.000 ha rừng ngập mặn. Người dân đều đã hiểu vai trò quan trọng của hệ thống rừng phòng hộ trong đời sống, sản xuất. Rừng phòng hộ sẽ góp phần làm giảm các tác động tiêu cực của biến đổi khí hậu, hạn chế việc xói lở, sạt lở bờ biển, triều cường... Ngoài ra, còn góp phần điều tiết được thời tiết địa phương.

Kết quả nghiên cứu do Viện Sinh thái rừng và Môi trường phối hợp với Quỹ Hỗ trợ chương trình, dự án an sinh xã hội Việt Nam (AFV), ActionAid Quốc tế tại Việt Nam thực hiện tại thị xã Vĩnh Châu trong hai năm (11/2022-10/2024) cho thấy: Lượng tăng trưởng carbon bình quân hàng năm của cây mắm cao nhất, với 8,06 tấn/ha, trong khi cây bần là 6,93 tấn/ha và cây đước là 5,32 tấn/ha. Trung bình tăng trưởng toàn khu vực là 6,77 tấn/ha/năm (tương đương 24,8 tấn CO₂/ha/năm) với giá trị kinh tế từ rừng có thể đem lại hàng năm từ 5-10 USD/tấn CO₂/ha (tương

Theo các chuyên gia hệ sinh thái, tín chỉ carbon xanh dương gồm carbon hấp thụ từ rừng ngập mặn, đầm lầy ven biển, bãi triều và cỏ biển, có tiềm năng lưu trữ tự nhiên tạo ra một lượng lớn khí carbon. Việt Nam nằm trong nhóm quốc gia dẫn đầu thế giới về rừng ngập mặn, với diện tích khoảng 200.000 ha.

đương 124 - 248 USD/ha/năm).

GS, TS Phạm Văn Điển, Hiệu trưởng Trường đại học Lâm nghiệp thông tin, hiện nay có 177 tiêu chuẩn carbon trên thế giới để làm chuẩn mực trong trao đổi mua bán. Trong đó, carbon rừng ngập mặn còn được gọi là carbon xanh dương, là một trong những loại đem ra thị trường có giá trị cao nhất. Với phương pháp đo tăng trưởng carbon của nghiên cứu trên đã được Cục Lâm nghiệp (nay là Cục Lâm nghiệp và Kiểm lâm) thẩm định và sử dụng để ban hành Sổ tay hướng dẫn kỹ thuật điều tra, đo đếm carbon rừng ngập mặn, tại Quyết định số 316/QĐ-LN-SXLN ngày 29/10/2024.

Đây là lần đầu tiên một hướng dẫn chuyên ngành trong lĩnh vực này được ban hành và áp dụng trên phạm vi toàn quốc. “Việc đo lường, xác định carbon rừng ngập mặn rất cần thiết, góp phần thực hiện Net Zero, giảm phát thải khí nhà kính”, GS Điển nhấn mạnh.

Đầu tư tạo nguồn tín chỉ carbon xanh dương

Theo ông Trần Quang Bảo, Cục trưởng Lâm nghiệp và Kiểm lâm, Bộ Nông nghiệp và Môi trường, Cục đang xây dựng hệ thống dữ liệu rừng ngập mặn ở 28 tỉnh, thành phố ven biển và hệ thống chính quyền các cấp sẽ cập nhật biến động diện tích rừng giảm hàng năm. Hoạt động có sự tham gia của chủ rừng trực tiếp, đặc biệt là người dân giữ rừng, các cộng đồng, hợp tác xã.

“Thông qua phương pháp này có thể đo đếm tính toán, xây dựng bản đồ trữ lượng carbon rừng ngập mặn toàn quốc, lượng hóa được tổng giá trị mà carbon đang lưu giữ và tăng trưởng hấp thụ CO₂ hàng năm. Qua đó, xác định được tiềm năng giá trị

môi trường của rừng ngập mặn”, ông Bảo cho biết.

Tuy nhiên, rừng ngập mặn hiện nay đang gặp nhiều thách thức. Theo PGS, TS Viên Ngọc Nam, Trường đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh, hiện tượng biến đổi khí hậu, nước biển dâng làm cho nhiều diện tích rừng bị ngập sâu, biển đang có xu hướng tiến sâu vào lục địa dẫn đến tình trạng hệ sinh thái ở những khu vực này thay đổi như: giảm diện tích rừng, suy giảm đa dạng loài thực vật. Ngoài ra, hiện tượng sạt lở, nhiễm mặn, cùng các hoạt động từ thượng nguồn sông Mê Công như xây dựng các đập thủy điện, ngăn dòng... đã tác động mạnh mẽ đến hệ thống rừng ngập mặn.

PGS, TS Viên Ngọc Nam gợi ý, vấn đề trước mắt là cần quản lý rừng bền vững, tiếp đến nâng cao tuyên truyền cho người dân về tín chỉ carbon. Trong tương lai, nơi nào có khả năng trồng rừng nên tích cực trồng rừng để gia tăng lượng tín chỉ carbon, đa dạng sinh học, đặc biệt là tìm ra những giải pháp nhằm hạn chế việc sạt lở. Ngoài ra, tăng cường các hoạt động bảo tồn và quản lý bảo vệ, lưu giữ hệ sinh thái rừng ngập mặn không bị suy thoái, phá hủy hoặc mất rừng; phục hồi hệ sinh thái rừng ngập mặn đã bị suy thoái, phá hủy... cũng tạo ra nguồn tín chỉ carbon xanh dương.

Về phía cơ quan quản lý nhà nước, chính quyền địa phương cần sớm có chính sách giao đất, giao rừng cho các cộng đồng, cá nhân quản lý, sử dụng ổn định lâu dài. Và cần tiếp tục mở rộng quy mô diện tích rừng ngập mặn bằng cây mắm - loại cây phù hợp điều kiện lập địa, độ mặn của nước biển và phù hợp đời sống của người dân nhiều địa phương vùng biển ■

Tổ chức chuyên đề: LUU HUONG, NGHĨA NAM và MINH PHÚ

TRÒ CHUYỆN cuối tuần

DIỄN GIẢ NGUYỄN QUỐC VƯƠNG:

Khuyến đọc chính là đồng hành, thúc đẩy và hỗ trợ tốt nhất cho đổi mới giáo dục

Bền bỉ mục tiêu nhưng phải luôn thay đổi phương thức

- Những năm qua, anh liên tục tham dự các sự kiện, trong đó có nhiều cuộc nói chuyện về đọc sách, về văn hóa đọc tại nhiều đơn vị, từ trường đại học, trường phổ thông, đến các doanh nghiệp, cơ quan nhà nước. Anh nhận thấy, trong thực hiện công việc này, khó khăn lớn nhất đối với anh là gì?

- Tôi bắt đầu tiến hành rộng rãi các hoạt động khuyến đọc của mình từ năm 2017 và duy trì đến nay. Các hoạt động ấy bao gồm nói chuyện truyền cảm hứng, tư vấn xây dựng tủ sách, thư viện và các bài giảng, khóa học về kỹ năng đọc sách. Sau bảy năm thực hiện các hoạt động khuyến đọc, tôi thấy có sự chuyển biến trong nhận thức của người dân, các cơ quan giáo dục, văn hóa. Mặc dầu vậy, thật sự mà nói, nỗ lực của chúng tôi vẫn như muối bỏ bể vì trong một thời gian dài, văn hóa đọc đã bị xem nhẹ trong xã hội và nay, người dân, nhất là trẻ em, đang bị bủa vây bởi văn hóa nghe nhìn.

Đây là công việc gần giống như “đánh nhau với cối xay gió”. Nó đòi hỏi sự bền bỉ, kiên trì hướng tới mục tiêu trong khi phải luôn thay đổi phương thức cho phù hợp. Có rất nhiều phụ huynh mới chỉ chú trọng vào việc học thêm của con, vào điểm số của con mà chưa

Lựa chọn dán thân vào một hành trình chưa có nhiều người ủng hộ và thấu hiểu, sau bảy năm, những nỗ lực lan tỏa tình yêu với văn hóa đọc của diễn giả Nguyễn Quốc Vương đã thu được những thành quả đáng tự hào. Trong cuộc trò chuyện với phóng viên *Nhân Dân cuối tuần*, anh tự nhận mình là người “đánh nhau với cối xay gió”, và vẫn đầy hứng khởi, khát khao vun đắp tình yêu với sách trong mỗi con người Việt, nhất là các bạn nhỏ.

Diễn giả Nguyễn Quốc Vương nói chuyện với học sinh Trường THCS và THPT Lômônôxốp Hà Nội.

Ảnh: NVCC

nhận ra vai trò của đọc sách. Ở nhiều trường học, giáo viên vẫn chỉ quan tâm tới thành tích phong trào để báo cáo... Làm sao để thay đổi nhận thức của họ là vấn đề thách thức của những người làm khuyến đọc như tôi.

- Anh có nhiều thời gian ở nước ngoài, đặc biệt là tám năm học tập, nghiên cứu tại Nhật Bản. Anh có thể

chia sẻ phương pháp phát triển văn hóa đọc của đất nước mặt trời mọc?

- Nhật Bản là nước có truyền thống về văn hóa đọc. Đây là điều kiện quan trọng để họ có thể học tập các nước phương Tây và nhanh chóng trở thành cường quốc ở đầu thế kỷ 20. Lịch sử của họ cũng có nhiều khúc đoạn bi thương nhưng văn hóa đọc hầu

như không gián đoạn.

Ở tầm chiến lược quốc gia, họ có nhiều bộ luật liên quan khuyến đọc, như Luật Thư viện (ra đời năm 1950), Luật Thư viện trường học (năm 1953, sửa đổi năm 2016), Luật Khuyến khích hoạt động đọc sách của trẻ em (năm 2001), Luật Chấn hưng văn hóa đọc (năm 2005)... Họ cũng ban hành chiến

lược văn hóa đọc cấp quốc gia, cấp tỉnh, thành phố, thôn, làng, với các bước triển khai rất cụ thể.

Thêm nữa, phong trào “Book-start”, tặng sách cho mỗi em bé vừa ra đời, được tổ chức trên toàn quốc từ năm 2001, có tác động rất tốt đến văn hóa đọc. Hệ thống thư viện của họ cũng rất phong phú, trong đó, không chỉ là thư viện

“Thời” của phim kinh dị Việt

■ NGUYỄN MINH

Hơn 20 phim kinh dị trong nước sẽ nối nhau ra rạp trong năm 2025, trong đó hai phim đầu tiên, “Đèn âm hồn” và “Nhà gia tiên” đều gia nhập câu lạc bộ phim có doanh thu trên 100 tỷ đồng. Phim “Quý nhập tràng” cũng đang đạt doanh thu ấn tượng với gần 80 tỷ đồng sau 5 ngày công chiếu. Điều này cho thấy, thể loại kinh dị, đặc biệt là phim dựa trên tích cổ hay truyện dân gian, đang trở thành hướng đi mới của điện ảnh Việt.

Thang, nhà sản xuất Hoàng Quân và đạo diễn Trần Hữu Tấn lấy ý tưởng từ trong truyền thống: Người cháu đích tôn trong một gia tộc thường được cưng chiều hơn những đứa cháu khác... để kể câu chuyện có lồng ghép quan điểm phê phán thói đời “trọng nam khinh nữ”. Khi ra rạp, phim bất ngờ thu về 43 tỷ đồng, con số thành công với một tác phẩm đầu tay. Cùng thời điểm, phim *Thất sơn tâm linh*, dựa trên các vụ án có thật về bùa ngải, cũng dẫn đầu phòng vé, đạt 48 tỷ đồng theo số liệu từ trang Box Office Vietnam.

Thành công từ hai bộ phim trên đã như cú “huých” cho thể loại phim kinh dị đào sâu vào yếu tố văn hóa dân gian, truyền thuyết và những nỗi ám ảnh trong tiềm thức người Việt.

Lý giải về sức hút của dòng phim kinh dị ở Việt Nam, nhà sản xuất Hoàng Quân đến từ ProductionQ cho rằng: “Yếu tố quan trọng nhất là tình kết nối. Bất kỳ thể loại phim nào, dù là kinh dị, hành động hay tâm lý, nếu có thể chạm đến tiềm thức và cảm xúc của khán giả thì đều có lợi thế lớn khi ra rạp. Các diễn tích, dị truyện hay truyền thuyết dân gian, truyền thuyết đô thị vốn được kể đi kể lại qua nhiều thế hệ, ăn sâu vào ký ức tập thể. Vì thế, khi được chuyển thể lên màn ảnh rộng, chúng có thể đánh thức sự tò mò và tạo ra sự đồng cảm mạnh mẽ. Phim còn giúp người xem khám phá lại, tìm hiểu, sáng tạo thêm những góc nhìn khác về lịch sử và văn hóa”. ProductionQ là đơn vị thực hiện những phim kinh dị ăn khách, như

Bắc Kim Thang, *Chuyện ma gần nhà*, *Kẻ ăn hồn*, *Cám hay series phim Tết ở làng địa ngục*, chiếu trên kênh truyền hình K+ và Netflix năm 2023-2024.

Về mặt kinh tế, phim kinh dị đang chứng tỏ là một “mỏ vàng” của điện ảnh Việt Nam. Với mức đầu tư trung bình từ 10-20 tỷ đồng, các bộ phim như *Đèn âm hồn* hay *Quý nhập tràng* đã mang về doanh thu gấp 5-10 lần, vượt xa nhiều thể loại khác như hài hay tâm lý.

Đề định hình một dòng phim

Năm 2025 được xem là năm đánh dấu bước ngoặt của phim kinh dị Việt Nam khi hàng loạt tác phẩm ra mắt, từ các dự án độc lập đến những bộ phim được đầu tư lớn.

Không chỉ dừng lại ở việc đáp

Hiệu quả từ khai thác chất liệu văn hóa dân gian

Phim kinh dị là thể loại quen thuộc trên màn ảnh thế giới, được các nhà sản xuất coi là thể loại dễ tạo doanh thu nhất do chi phí sản xuất thấp nhưng lợi nhuận thu về có thể rất cao, gấp 10 lần hoặc hơn.

Tại Việt Nam, sự phát triển của thể loại này từng gặp không ít trở ngại vì những yếu tố kinh dị, bạo lực hay mê tín dị đoan thường bị coi là “khó qua kiểm duyệt”, khiến các đơn vị sản xuất e ngại khi đầu tư.

2019 có thể coi là năm đặt nền tảng mới cho thể loại kinh dị với những đột phá cả trong cách thể hiện lẫn thành công thương mại. Với kinh phí sản xuất chỉ khoảng 17 tỷ đồng cho phim *Bắc Kim*

ứng nhu cầu giải trí trong nước, các nhà làm phim còn bắt đầu hướng đến việc đưa câu chuyện kinh dị tâm linh của Việt Nam ra thị trường quốc tế. Năm 2024, phim *Ma da* được ra mắt ở Australia và một số thị trường khác trước khi về chiếu ở Việt Nam và đạt doanh thu hơn 127 tỷ đồng. Năm nay, *Quý nhập tràng* cũng được lưu chiếu qua Hàn Quốc, Đài Loan (Trung Quốc), Australia, Mỹ trước khi chiếu nội địa.

Các phim kinh dị ra mắt năm 2025 vẫn tiếp tục đi theo xu hướng diễn tích dân gian hay truyền thuyết đô thị. Có thể kể đến phim *Dưới đáy hồ* lấy cảm hứng từ truyền thuyết đô thị Hồ Đá, một địa điểm tâm linh được biết đến trong giới trẻ, phim *Thám tử Kiên* của Victor Vũ cũng đi theo hướng kinh dị cổ trang với bối cảnh ở vùng núi cao phía bắc.

Phim kinh dị Việt Nam đang bước vào “thời” của mình, tìm được vị thế không chỉ ở những con số doanh thu mà còn qua cách nó

Nguyễn Quốc Vương (sinh năm 1982) là diễn giả, dịch giả tự do, người đã thực hiện hàng trăm cuộc diễn thuyết về văn hóa đọc và giáo dục, ở hầu khắp các địa phương trên cả nước. Anh cũng là tác giả và dịch giả của 100 cuốn sách, hơn 200 bài báo, trong đó có nhiều tác phẩm mang tinh thần truyền cảm hứng đọc tích cực đến công chúng, nhất là các em nhỏ.

công mà cả hệ thống thư viện tư nhân, thư viện dành cho trẻ em, thư viện trường học... Các thư viện cấp tỉnh thường có từ một triệu cuốn sách trở lên.

Nhật Bản cũng có các ngày lễ quan trọng liên quan văn hóa đọc như "Năm quốc dân đọc sách", "Tuần lễ thư viện", "Tuần trẻ em đọc sách"...

Ở tầng vi mô, thư viện trường học ở Nhật cũng được khai thác tốt, hơn 70% các trường học trên toàn quốc triển khai phong trào "đọc sách buổi sáng", tất cả từ giáo viên tới học sinh thực hiện mỗi ngày đọc sách 10 phút vào buổi sáng.

Văn hóa đọc là yếu tố nền tảng

- *Thực tế chúng mình, ở không ít quốc gia, nhờ chú trọng phát triển văn hóa đọc và cải cách giáo dục, đã trở thành cường quốc về kinh tế. Việt Nam có thể tham khảo gì ở những quốc gia ấy?*

- Lâu nay, nhiều người thường chỉ nhìn vào thành tựu khoa học - kỹ thuật, kinh tế của các nước tiên tiến rồi tư duy rằng sự phát triển ấy đến từ giáo dục, nghiên cứu khoa học-kỹ thuật và các chính sách kinh tế. Tuy nhiên, đây chỉ là phần ngọn, gốc rễ của vấn đề còn có nhiều thứ khác, trong đó có văn hóa đọc. Văn hóa đọc vừa là bệ đỡ vừa là sự giao thoa của rất nhiều ngành, nghề, lĩnh vực: khoa

học - kỹ thuật, công nghệ, giáo dục, nghệ thuật, truyền thông, xuất bản... Nếu không có văn hóa đọc thì sẽ không thể có thiên tài, nhân tài, nhân lực chất lượng cao, kinh tế tri thức và lối sống văn minh.

Điều chúng ta có thể học hỏi, theo góc nhìn của tôi, là suy xét cho đến cùng nguồn gốc của sự phát triển, về tinh thần tảng và dẫn dắt của văn hóa đối với đời sống xã hội và sự sáng tạo.

- *Từ năm 2019, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tổ chức Cuộc thi "Đại sứ Văn hóa đọc". Một số địa phương, cơ quan, đơn vị đã đứng ra tổ chức nhiều cuộc thi nhằm phát triển, bồi đắp văn hóa đọc. Anh đánh giá thế nào về ý nghĩa của những cuộc thi này?*

- Tôi có theo dõi các cuộc thi này qua nhiều năm và tham dự một vài buổi lễ tổng kết, trao giải ở cấp quốc gia và địa phương. Theo cảm nhận của tôi, các cuộc thi đã làm được một việc là truyền thông cho văn hóa đọc trên toàn quốc, đi vào các trường học, cơ quan, tổ chức, ban, ngành, thu hút đông đảo học sinh, sinh viên và người yêu sách tham gia. Các cuộc thi đã góp phần thay đổi nhận thức của các gia đình về văn hóa đọc, giúp phụ huynh nhận ra đọc sách cũng quan trọng như là học tập tại trường.

- *Từ thực tế hành trình khuyến đọc của anh cũng như kinh nghiệm thúc đẩy văn hóa đọc của những*

quốc gia mà anh đã tìm hiểu, anh có thể đề xuất những việc nên làm trước mắt và lâu dài để văn hóa đọc ở nước ta phát triển thực chất, hiệu quả hơn?

- Ở phương diện vĩ mô, cần có chiến lược quốc gia đối với xuất bản, giáo dục, thư viện, truyền thông, khuyến đọc hướng vào việc tôn vinh giá trị của văn hóa đọc, có cơ chế khuyến khích để người dân tham gia vào xây dựng, vận hành thư viện tư nhân, các quỹ khuyến đọc, khuyến học, các giải thưởng khuyến đọc, huy động nguồn lực xã hội cho hoạt động khuyến đọc ở mọi tầng bậc, phù hợp các đối tượng khác nhau. Cần phải xác định: Văn hóa đọc là nền tảng để xây dựng kinh tế tri thức và đời sống văn minh.

Đọc chính là học. Nếu học sinh không có thói quen, không biết đọc sách, không yêu thích việc đọc thì khó có thể nói học sinh đó thật sự học và có thể tự học. Việc học nếu tách rời việc đọc thì thực chất là học vi thành tích, là để thi đạt điểm số tốt mà thôi. Hết thi, học sinh sẽ không đọc nữa. Chính vì vậy, khuyến đọc chính là đồng hành, thúc đẩy và hỗ trợ tốt nhất cho đổi mới giáo dục.

Ở cấp độ vi mô, từng gia đình có thể bắt đầu từ việc xây dựng tủ sách gia đình, cha mẹ tự giác quan tâm đến việc trở thành người đọc sách, chăm chỉ đọc sách cho con từ 0-6 tuổi, giúp con biết đọc sách và thưởng thức niềm vui đọc sách khi bắt đầu đến trường. Các phụ huynh liên kết, hợp tác với nhau để tổ chức ra các câu lạc bộ đọc sách để giao lưu, học hỏi lẫn nhau, mở cửa tủ sách gia đình để người khác đến đọc.

- *Trân trọng cảm ơn anh!*
VĂN HỌC (thực hiện)

khởi dậy sự tò mò, gắn kết với khán giả. Từ những tích truyện dân gian cũ kỹ đến các ý tưởng mới được thổi hồn trên màn ảnh, dòng phim này đang dần định hình một hướng đi riêng. Tuy nhiên, việc ồ ạt sản xuất phim kinh dị cũng đặt ra nhiều băn khoăn về chất lượng.

Để giữ lửa và tiến xa, các nhà làm

phim không thể chỉ dựa vào sự hào hứng nhất thời. Ý tưởng tốt nhưng cần cân bằng giữa sáng tạo và chất lượng, đầu tư sản xuất kỹ lưỡng từ diễn xuất, phục trang đến bối cảnh. Chỉ như vậy, những câu chuyện rùng rợn mang hồn Việt mới có thể chạm đến khán giả, hơn là một sự tò mò nhất thời. Một nhà sản xuất đã chia

sẻ với chúng tôi: "Chúng ta đã mất rất nhiều thời gian xây dựng niềm tin với khán giả, thuyết phục họ rằng phim kinh dị Việt Nam có thể thật sự hấp dẫn và đáng xem. Vì thế, điều quan trọng hơn cả là không thể sản xuất phim một cách vội vàng hay chạy theo xu hướng mà bỏ qua giá trị cốt lõi là chất lượng và sự cải tiến liên tục" ■

Phim "Nhà Gia Tiên" cán mốc 225 tỷ đồng, trở thành phim Việt có yếu tố kinh dị ăn khách nhất tính đến thời điểm hiện nay. Ảnh: CJHK

Ô CỬA CHỦ NHẬT

Mở thêm những cánh cửa

■ **LUÂN VŨ**

"**H**ON tám năm mở cửa phục vụ công chúng, bảo tàng đã tổ chức hơn 90 sự kiện triển lãm và nhiều hoạt động mỹ thuật khác. Tuy nhiên, đây mới chỉ là lần thứ hai đơn vị tổ chức triển lãm lưu động", bà Nguyễn Thị Trinh, Phó Giám đốc phụ trách Bảo tàng Mỹ thuật Đà Nẵng đã chia sẻ như vậy trong buổi khai mạc triển lãm lưu động "Đà Nẵng - Những ngày sau giải phóng và hôm nay" phối hợp với Trường THCS Nguyễn Tri Phương (xã Hòa Bắc, huyện Hòa Vang, Thành phố Đà Nẵng), ngày 10/3.

Cũng ngày hôm đó, tại Hà Nội, Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam phát động chương trình giáo dục "Tìm hiểu mỹ thuật Việt Nam 2025", với mục đích tạo một sân chơi lành mạnh, thu hút sự quan tâm, khơi dậy đam mê tìm hiểu và lan tỏa tinh yêu nghệ thuật tới công chúng, đặc biệt là học sinh, sinh viên.

Là nơi lưu giữ hàng chục nghìn hiện vật có giá trị văn hóa, lịch sử, thẩm mỹ rất cao, nhưng cánh cửa nhiều bảo tàng ở nước ta dường như vẫn tạo nên sự xa cách với đông đảo công chúng, nhất là người trẻ, do cách tổ chức trưng bày chưa sáng tạo và thiếu những chương trình hoạt động tạo sự hứng thú. Mỗi dây gắn kết giữa bảo tàng và các cơ sở giáo dục, dù được đánh giá là rất giàu tiềm năng, song thực tế vẫn đang rất hờ hững và lỏng lẻo.

Bởi vậy, hai hoạt động của hai bảo tàng mỹ thuật lớn của đất nước và khu vực miền trung, không chỉ là tín hiệu vui về những nỗ lực nâng cao thẩm mỹ cộng đồng, mà còn cho thấy những cách làm, những cánh cửa được rộng mở theo nhiều phương thức, đưa những giá trị văn hóa, lịch sử đang được gìn giữ đến gần hơn với công chúng ■

GIẢI TRÍ

Tìm trong tâm thức

Lễ hội Hoa Ban năm 2025 với chủ đề "Điện Biên - Sắc Ban bùng sáng" sẽ chính thức khai màn với chương trình nghệ thuật đặc biệt diễn ra vào tối 14/3 tại sân vận động tỉnh Điện Biên. Trong khuôn khổ lễ hội sẽ diễn ra nhiều hoạt động như: Cuộc thi Người đẹp Hoa ban; thi đẩy xe đạp thồ; trình diễn show thực cảnh "Huyền tích U Va"...

Lễ hội đền Hạ, đền Thượng, đền Ý La năm 2025 đang thu hút hàng vạn người dân và du khách. Lễ hội gắn liền với tục thờ Mẫu Thoải linh thiêng trong tâm thức người Việt. Được khôi phục từ năm 2007, lễ hội đã góp phần bảo tồn được nhiều nghi lễ truyền thống, phát huy giá trị văn hóa tín ngưỡng thờ Mẫu. Lễ hội diễn ra trong các ngày từ 11 đến hết ngày

15/3 (tức ngày 12 đến 16 tháng hai, âm lịch).

Vào ngày 19/3 tới đây, tại Văn Miếu-Quốc Tử Giám (Hà Nội), Chi hội Di sản Văn hóa Hồng Châu (thuộc Hội Di sản Văn hóa Việt Nam) phối hợp Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội tổ chức Tọa đàm giới thiệu sách "Cuộc đời, sự nghiệp của Tổng đốc Hoàng Diệu và công cuộc giữ thành Hà Nội", do TS Nguyễn Quang Hà (Trung tâm Bảo tồn di sản Thăng Long - Hà Nội) và Luật sư Hà Thị Thanh biên soạn. Qua tập sách, với những nghiên cứu công phu, nhiều tư liệu mới, nhóm tác giả đã làm rõ hơn hành trạng, những công lao đóng góp của Tổng đốc Hoàng Diệu đối với sự nghiệp của vương triều Nguyễn và công cuộc giữ thành Hà Nội ■

BIA HÀ NỘI

VỊ BIA LÀM NÊN

Sắc Tết

MỞ THÙNG TRÚNG NGAY

18 XE

SH125i

QUY HOẠCH KHÔNG GIAN HỒ HOÀN KIẾM (HÀ NỘI)

Cần cái nhìn thấu đáo và toàn diện

■ HẢI MIÊN

Trong kế hoạch cải tạo, chỉnh trang khu vực Quảng trường Đông Kinh-Nghĩa Thục và phía đông hồ Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội dự kiến dỡ bỏ tòa nhà "Hàm cá mập". Vấn đề này đang nhận được sự quan tâm lớn của dư luận. Nhiều chuyên gia kiến nghị các cơ quan chức năng cần có phương án quy hoạch tổng thể, bền vững, bảo đảm việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa- lịch sử của không gian đặc biệt này một cách hài hòa và hợp lý.

Mở rộng khu vực sinh hoạt cộng đồng

Mới đây, Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội có văn bản thông báo kết luận của Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Dương Đức Tuấn về việc tán thành phương án đề xuất dỡ bỏ tòa nhà Trung tâm thương mại số 7 Đinh Tiên Hoàng (còn được biết đến rộng rãi với biệt danh do người dân gọi vui là "Hàm cá mập"), để xuất xây dựng không gian ngầm tại khu vực quảng trường hiện có và không gian mở rộng. Thành phố cũng định hướng nghiên cứu xây dựng khoảng ba tầng hầm, đề xuất cụ thể chức năng sử dụng tầng hầm (nên bố trí không gian văn hóa, thương mại tại tầng hầm 1, khu vực đỗ xe tại tầng hầm 2, 3); trường hợp không bố trí đỗ xe, có thể sử dụng thành không gian lưỡng dụng.

Theo lãnh đạo thành phố, nhiều cơ quan, đơn vị và hộ dân ở phía đông hồ Hoàn Kiếm sẽ phải di dời. Đối với khu vực Trụ sở Tổng công

Quyết định dỡ bỏ tòa nhà "Hàm cá mập" nhận được sự quan tâm lớn của người dân và nhiều chuyên gia văn hóa, kiến trúc.

Ảnh: MINH VY

ty truyền tải điện quốc gia, Tổng công ty Điện lực miền Bắc, Tổng công ty Điện lực Hà Nội, Khách sạn Điện lực, thành phố giao Sở Quy hoạch-Kiến trúc Hà Nội nghiên cứu, đề xuất vị trí làm trụ sở mới tại quận Cầu Giấy. Lãnh đạo thành phố giao Sở Xây dựng nghiên cứu, rà soát, đề xuất bố trí nhà tạm cư cho các hộ dân (trong thời gian chờ giao đất tái định cư) và bán nhà tái định cư cho các trường hợp không đủ điều kiện được tái định cư bằng đất để ổn định cuộc sống khi thực hiện giải phóng mặt bằng.

Cơ quan chuyên môn của thành phố sẽ tiến hành điều tra, khảo sát kỹ các công trình kiến trúc có giá trị, như công trình kiến trúc Pháp tại Sở Văn hóa và Thể thao; Viện Văn học (thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam...), các công trình biểu tượng, di tích, để có phương án bảo tồn, đề xuất chức năng sử dụng phù hợp, hài hòa trong không gian kiến trúc cảnh quan khu vực.

Lý do dỡ bỏ tòa nhà có tuổi đời hơn 30 năm, theo ông Trịnh Hoàng Tùng, Phó Chủ tịch Ủy

ban nhân dân quận Hoàn Kiếm, hồ Hoàn Kiếm được xem là "trái tim" của Thủ đô với giá trị lịch sử, văn hóa đặc biệt. Tòa nhà "Hàm cá mập" có thiết kế hiện đại nhưng lại chưa hài hòa với tổng thể cảnh quan khu vực. Việc dỡ bỏ tòa nhà sẽ giúp tăng diện tích cho Quảng trường Đông Kinh-Nghĩa Thục, tạo không gian sinh hoạt cộng đồng rộng rãi hơn.

Cũng theo lãnh đạo quận Hoàn Kiếm, thành phố đặt trọng tâm vào việc bảo tồn những công trình mang giá trị văn hóa-lịch sử, đồng thời có những giải pháp để điều chỉnh, cải tạo các công trình chưa hài hòa với không gian khu vực hồ Hoàn Kiếm.

Những năm qua, thành phố Hà Nội từng thực hiện một số dự án chỉnh trang khu vực chung quanh hồ, nhưng theo nhiều chuyên gia, kết quả chưa cao do thiếu giá trị bền vững, lâu dài, bị chi phối bởi các lợi ích ngắn hạn.

Theo KTS Phạm Thanh Tùng (Chánh văn phòng Hội Kiến trúc sư Việt Nam), trước đây, chung quanh hồ Hoàn Kiếm chỉ có các công trình thấp tầng. Tuy nhiên, đã

có giai đoạn do buông lỏng quản lý nên nhiều tòa nhà cao tầng mọc lên. "Đã đến lúc không gian nơi đây cần được chỉnh trang hài hòa, để hồ Hoàn Kiếm phát huy giá trị không gian công cộng, trở thành không gian tổ chức các sự kiện, đóng góp vào quá trình phát triển công nghiệp văn hóa", KTS Tùng bày tỏ.

Đồng quan điểm, KTS Phạm Hoàng Phương (Viện Kiến trúc Quốc gia - Bộ Xây dựng), cho biết thêm: Khu vực quanh hồ Hoàn Kiếm đang thiếu trầm trọng các bãi đỗ xe dẫn đến phát sinh nhiều bãi xe tự phát ở phố Đinh Lê và Cầu Gỗ. Hệ thống nhà vệ sinh công cộng quanh khu vực này cũng chưa đáp ứng nhu cầu của người dân, gây mất mỹ quan đô thị...

Ông Phương nhấn mạnh: "Việc quy hoạch, xây dựng không gian ngầm tích hợp dịch vụ sẽ giải quyết được vấn đề này, đồng thời tính toán kết nối không gian ngầm với ga ngầm đường sắt sẽ tạo nên một hệ thống hiện đại, đáp ứng nhu cầu thực tiễn.

Để tránh lãng phí nguồn lực và tài nguyên

Từ trước năm 2020, các công trình như Đền Ngọc Sơn, cầu Thê Húc, Tháp Rùa đã được công nhận là di sản văn hóa và được bảo vệ nghiêm ngặt. Sau thời điểm đó, theo Luật Kiến trúc, những công trình có giá trị trong khu vực quận Hoàn Kiếm cũng bắt buộc phải bảo tồn để giữ gìn bản sắc. Thực tế, nhiều công trình do người dân sở hữu, bị coi rẻ, sử dụng tự phát khiến công tác quản lý và phát huy giá trị trong một số trường hợp còn gặp nhiều khó khăn.

Ứng hộ quyết tâm chỉnh trang không gian quanh hồ Hoàn Kiếm,

KTS Trần Huy Ánh, Ủy viên Thường vụ Hội Kiến trúc sư Hà Nội, kiến nghị, thành phố cần có một cuộc thảo luận rộng rãi và chuyên sâu để nhìn nhận thấu đáo toàn diện giá trị của hồ Hoàn Kiếm. Xác định chính xác những giá trị trường tồn và đáp ứng được nhu cầu tương lai... từ đó mới đặt ra nhiệm vụ "bỏ đi cái gì, giữ lại những gì và sẽ đầu tư xây dựng công trình gì".

Nhìn ở góc độ văn hóa, TS Nguyễn Viết Chúc, nguyên Phó chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục, Thanh niên, Thiếu niên và Nhi đồng (nay là Ủy ban Văn hóa, Giáo dục) của Quốc hội, ủng hộ việc xây dựng thêm các không gian cộng đồng phục vụ người dân và du khách, không gian ngầm để làm trung tâm thương mại, hầm gửi xe... Về phương án xây dựng ga ngầm trong khu vực, TS Nguyễn Viết Chúc cho rằng, phải nghiên cứu thật kỹ, bởi công trình giao thông ngầm sẽ gây ra sự chấn động nhất định, do vậy cần phải nghiên cứu sâu về mặt kỹ thuật để không ảnh hưởng tới các di tích lịch sử, văn hóa. "Không gian quanh hồ phải được thiết kế, quy hoạch để giữ gìn vẻ đẹp vốn có, nâng cao giá trị văn hóa và cộng đồng cho nhiều thế hệ tương lai, bằng trách nhiệm với Thủ đô chứ không phải vì lợi ích vật chất", TS Nguyễn Viết Chúc khẳng định.

Việc quyết định dỡ bỏ tòa nhà "Hàm cá mập" để mở rộng không gian công cộng là một bước đi đúng đắn và cần thiết. Đó cũng là một bài học đắt giá trong công tác quản lý, quy hoạch; đòi hỏi những bước đi bài bản và có tầm nhìn dài hạn hơn, để có thể tránh lãng phí nguồn lực, tài nguyên và phát huy tốt nhất giá trị của những di sản ■

ĐIỂM NÓNG DÂN SINH

Triển khai mô hình "đánh chặn" bệnh tật!

■ THIÊN ĐĂNG (Phú Nhuận, Thành phố Hồ Chí Minh)

Sở Y tế Thành phố Hồ Chí Minh đã ban hành hướng dẫn triển khai kế hoạch khám sức khỏe, phát hiện sớm bệnh không lây nhiễm ở người cao tuổi trên địa bàn từ năm 2025 trở đi.

THEO đó, từ năm 2025, Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh cho phép thực hiện khám sức khỏe cho người cao tuổi tại các phòng khám đa khoa, bệnh viện công lập và tư nhân có đủ điều kiện. Việc này tạo điều kiện thuận lợi cho

người dân trên địa bàn dễ dàng tiếp cận dịch vụ, bảo đảm 100% người cao tuổi được khám sức khỏe trong năm 2025, với chi phí do ngân sách nhà nước và các nguồn kinh phí hợp pháp khác chi trả. Chương trình được thực hiện thay thế việc khám sức khỏe cho người cao tuổi tại trạm y tế như từ năm 2024 trở về trước.

Dự kiến, mỗi năm Thành phố Hồ Chí Minh sẽ chi gần 150 tỷ đồng để khám sức khỏe miễn phí cho trên 1 triệu người cao tuổi nhằm "đánh chặn" bệnh tật từ xa, giảm chi phí điều trị và tăng chất lượng sống cho người cao tuổi.

Tính đến cuối năm 2024, trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh đã có khoảng 329.330 người cao tuổi/tổng số 1.001.575 người từ 60 tuổi trở lên được thụ hưởng chính sách này. Qua hoạt động này, ghi nhận có 61,6% người cao tuổi đã khám bị tăng huyết áp, 25,68% người cao tuổi mắc và nghi ngờ mắc đái tháo đường, 0,26% người cao tuổi có mức độ trầm cảm, lo âu từ vừa đến nặng... Tuy đây mới chỉ là kết quả bước đầu khi triển khai mô hình bảo vệ sức khỏe của người cao tuổi đang sinh sống trên địa bàn, chương trình đã cho thấy ý

nghĩa quan trọng, kịp thời phát hiện, quản lý điều trị các bệnh không lây nhiễm, lập hồ sơ sức khỏe điện tử, từ đó xác định được mô hình sức khỏe, bệnh tật, chủ động can thiệp sớm giúp tăng hiệu quả, giảm chi phí điều trị, góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống cho người dân, đặc biệt là người cao tuổi.

Với tuổi thọ trung bình của người Việt Nam hiện nay là 74 tuổi, nhưng tuổi sống khỏe mạnh chỉ 62-63 tuổi, sau đó chất lượng sống không cao, kèm theo các bệnh tật như bệnh không lây, tai biến... quyết định triển khai kế

hoạch này là một chính sách rất thiết thực, nhân văn.

Đặc biệt, Thành phố Hồ Chí Minh sẽ tiếp tục bổ sung thuốc cho trạm y tế để khám bảo hiểm y tế, điều trị bệnh nhân tăng huyết áp, đái tháo đường. Khi điều trị được cho người cao tuổi trên địa bàn tin rằng uy tín trạm y tế sẽ tăng lên và người cao tuổi sẽ tìm đến trạm thường xuyên hơn.

Đây có thể coi là hướng đi phù hợp với Thành phố Hồ Chí Minh và cần được nghiên cứu triển khai, nhân rộng mô hình này tại nhiều địa phương khác trên cả nước ■

Mùa rừng rúc rúc

Truyện ngắn của AN ĐIỂN

KHI ông về đến thành phố đã là giữa đêm. Gió tháng ba háp lên da thịt ông cái nóng còn sót lại của ngày.

Người ta cứ nói thành phố này chỉ hai mùa mưa nắng. Nhưng, ông tin đâu đó, lẫn trong gió, trong mây, trong cỏ cây và cả lòng phố này, vẫn còn có một mùa nào đó thúc giục con người ta tìm đến nơi đây.

Gió ràn rạt thổi. Gió tháng ba là gió khởi nguồn cho tiết trời giao thoa giữa xuân và hè. Ông hay nói đó là những con gió già. Gió ướp không gian một vùng bút rút. Gió nẩy lên trong dạ con người ta những thao thiết. Nhất là những người như ông, đôi chân chạm đất này cũng là những ngày tháng ba của năm mươi năm trước. Vùng ngoại ô khi đó trái châu chói sáng lòng đêm. Tiếng bom dội ì ùng như trời giáng con thịnh nộ. Mãi đến bây giờ, những ngày này, ông luôn nằm mơ giấc mơ lạ lùng. Những giấc mơ nhớ nhưng màu trời nhờ vàng, bàng bạc khói thuốc súng và thấp thòm đợi tin từ các mặt trận. Càng về đêm, càng lo âu. Vậy đó, chỉ một con gió mà buốt đến bồi bồi tâm can.

Nhiều lần, trong cử trà chiều bên hiên nhà, ông cứ trầm ngâm. Ông còn hiện diện trong cõi đời này, còn ruổi rong đó đây là phúc phần của mình. Sau năm mươi năm, đất này, vẫn còn những âm ba trong lòng ông một nỗi riêng khó tả. Ông phải đi, đi cho đến khi con sóng hiền hòa lắng xuống vỗ yên ký ức thì ông sẽ về. Là một cuộc về đúng nghĩa như bao bạn bè nằm gọn trong vòng tay đất mẹ.

★★★

Xe dừng ngay một con kinh nhỏ. Lòng kinh um tùm những bụi bông phong sương đương thì trở trắng cả triển quê. Từ đâu con kinh, chiếc ghe máy đuôi tôm đã chờ sẵn. Năm nào cũng vậy, cứ tầm này, dân nơi đây lại thấy mấy ông già mặc bộ đồ xanh, chỉnh tề ngồi ghe vào ngôi nhà cuối vòm. Nắng sớm thả những vệt dài vàng mặt loáng luênh sóng nước. Từng vòng hoa cúc vạn thọ lại được thả theo con nước. Nước xuôi dòng rồi về với cội nguồn của mình là biển lớn. Nước thương xứ này nên lắng thành phù sa bồi ló đời người. Nước cũng mang hồn thiêng của bạn bè họ quyện vào châu thổ. Nước vỗ về những vết thương âm ỉ bao nhiêu năm trời. Nhang trầm mênh mông cá khoáng không xanh vợi.

Mấn nè, Trung nè, Cảnh nè, theo tui tao về nhà thằng Đại ăn cỗ. Rì rầm lời gọi. Tiếng gọi biết có ai nghe thấu. Nhưng, mấy ông áo xanh vẫn gọi, bao năm qua mặc định đám bạn bè của mình vẫn còn đó, nghe thấy và theo về.

Năm đó họ vẫn còn trẻ. Sau trận đánh vòm Ô Môi thì hành quân về khúc sông này. Con kinh đục nước, cây phong sương mọc quá đầu người, rậm rạp che cả một tiểu đội. Hồi đó, đất này hoang sơ. Sông nước che chở cho đoàn chiến sĩ trẻ trú vệt trên đường đánh qua Cao Lãnh. Nhưng đó cũng là đêm cuối cùng của mấy thằng con trai mặt còn non choẹt. Nửa đêm, địch phát hiện chỗ ẩn nấp, dội loạt bom cày nát đồng phong sương. Càng rút sâu vào lại càng như lọt vào ổ phục kích. Có đũa lặn xuống sông rồi bơi xuôi về cuối vòm. Đại bảo nhà em phía đó, theo em. Đêm thâm u cứ lóe sáng lửa. Xứ này, lửa đạn chia cắt chín nhánh sông thành những gia đình mồ côi cha mẹ, thành những mái nhà không còn người trẻ.

Chiếc ghe xuôi đến cuối vòm, mé sần lảng đã có người đứng đợi. Mấy ông già khệ nệ khiêng bánh trái lên nhà đồng đội. Bàn thờ nghi ngút khói. Căn nhà vừa sửa sang từ cái quỹ "Năm mươi ngàn" của mấy ông trông cũng thơm mát. *Vậy là năm nay tui bây ngon lành ghen. Tui tao dờ quá, nên tận bây giờ mới lo được căn nhà của mày đang hoang. Đại ơi, vậy là xong cái ước mơ sửa nhà cho mày rồi đó...*

Nắng phủ lên đồng bụng những con nhói lòng. Khói trắng bay thành từng vòng tròn, cứ quần quanh bám vào mấy ông già tận đến lúc xuống ghe ra khỏi con kinh phong sương để về thành phố.

★★★

Thằng "muoi lần" ghé vợi sang nhà ông một sớm trời dịu mát. Cái giọng ngọt lừ xác tín đúng điệu dân miền Tây thú thiệt. Thị thành hơn chục triệu dân ôm vào lòng

minh những người tử chiến quá giang một quãng đời nhưng chùng ngoảnh lại gá luôn phận mình hồi nào hồng hay. Năm mươi năm, đất nứt thành ló, thành lốc. Đất mọc lên những tòa cao ốc nguy nga. Đất sinh ra những khu căn hộ cao cấp. Đất chẳng còn màu nâu, đất hóa thành vàng, thành kim cương. Nhưng đất cũng như bong bóng, phồng lên thật to, rồi nổ cái oành, đất đóng băng. Dân làm cò đất đúng nghĩa là "bất động" và "sảng". Thằng "muoi lần" cũng làm cò đất. Nó dọn về xóm nhỏ ven đô này từ hồi sinh viên, cho đến khi ra trường lao đao tìm việc không được thì nhảy qua làm cò đất. Lúc đất lên, nó kiếm tiền rủng rỉnh. Lúc đất chết nó héo queo tàn tạ, chạy xác bác xang bang cũng không kiếm đâu được việc. Cắm tấm bảng đại học ngành du lịch, tiếng Anh vèo vèo mà bỏ xếp xó trong căn phòng trọ để du bám theo ước mơ đổi đời nhờ đất. Bữa nó buồn hiu ngồi tâm sự ngoài quán cà-phê cóc đầu hẻm. Vợ chồng thằng con ông rụng ngay cuối tuần cũng hay tụ bạ với hàng xóm ngoài ấy nghe mà cảm cảnh. Thằng nhỏ cùng quê với mình đó ba, nó dân Lai Vung, miệt Long Hậu. Nghe tội quá, ngay lúc công ty con đợt cao điểm có khách du lịch nước ngoài đến Việt Nam, mới kêu nó làm bộ hồ sơ mai qua phỏng vấn làm thời vụ. Làm ngon lành thì có khi được giữ lại ký hợp đồng. Thằng "muoi lần" bèn duyên với nhà ông từ đó.

Lần đầu nó ghé sang nhà, nhìn mấy cái bằng khen ông treo trên tường, nó cười khúc khích. Trời thần có khi nào ông là bạn đi bộ đội với ông nội con không? Rồi nó kể rõ mồn một về ông bộ đội nhà ở chợ Hòa Long, tên Sáu Trí,

ông bị sút môi trên, ông bắn súng giỏi lắm nhen, ông đánh trận Cao Lãnh bị nát cái chân trái, giờ đi cà thọt. Ông nghe choáng váng. Đầu mày điện thoại ông nội mày cho tao nói chuyện. Cú điện thoại bất ngờ lại kết nối thêm một người đồng đội mà biến thiên thời cuộc mấy chục năm mất tin tức. Vậy là cái Hội "năm mươi ngàn" lại có thêm chiến hữu cho cuộc ruổi rong hong ấm những vết thương cũ cho những đồng đội đang còn nhiều khó khăn giữa thời bình.

Thằng "muoi lần" khi đó vẫn ngờ ngác. Hội cựu chiến binh sao hồng lấy tên vậy cho nó hay, lấy chi cái tên Hội "năm mươi ngàn" lạ lùng vậy trời? Ông châm bình trà, kéo thằng nhỏ ra sân nhà khê khê kể. Thì mỗi tháng tui tao để dành năm mươi ngàn trong mớ lương hưu để làm cái quỹ thăm bệnh, xây nhà tình nghĩa, hay ma chay cho đồng đội. Vậy chứ gần hai chục năm nay rồi đó nhen. Ban đầu có chục ông gom góp giờ lan ra thành mấy trăm ông, cứ người này giới thiệu người kia biết mà góp quỹ. Có khi họ xa lạ chẳng quen biết, nhưng cùng là bộ đội chiến đấu nên coi như chung một gia đình. Có người góp năm mươi ngàn, có người góp cả trăm, có ông cho cả triệu. Cứ vậy mà bốn ba khắp nơi mỗi khi có thông tin đồng đội cần giúp đỡ. Thằng nhỏ gật gù, hay quá chừng ông ơi.

Thoảng khi ghé ngang nhà ông, nó thấy mấy ông già tay quày ba-lô, mặc đồ xanh lá là nó hỏi to: "Mấy ông năm mươi ngàn đi thăm đồng đội à?". Câu hỏi khiến mấy ông già bật cười. Nó khoái chí gọi ông là "ông năm mươi" từ dạo đó. Rồi cứ vậy mà mỗi tháng, tới kỳ lãnh lương, là nó ghé đến, dúi vào tay ông tờ tiền xanh dương, nó bảo: "Đây là muoi

lần năm mươi ngàn". Hai năm rồi, đều đặn như vậy. Ông cũng gọi vui nó thành "thằng muoi lần".

★★★

Ngày đã cận nắng, ông vẫn nhấp từng ngụm trà. Lá trà từ lũng vắng Đại Nga tận Bảo Lộc của thằng đồng đội ngày xưa hay xáo rồi biếu cho mấy ông già. Trà quý nương một tốm hai lá. Đó là thứ tinh túy nhất của cây trà, nằm trên ngọn, hứng trọn sương đêm, và phải hái trước lúc mặt trời lên, chứ trà hái sau đó gọi là trà bà lão. Bạn thằng bạn nói với ông, xáo trà kỳ công lắm nên tui chỉ làm tặng mấy ông. Bao tiền không bán. Bao người thêm không có. Mấy ông già chẳng biết đúng sai, nhưng cứ gật gù tin một cách thiệt tâm, bởi kỳ thực hậu trà rất ngọt. Bà vẫn khuấy đều ly cà-phê. Thứ cà-phê rang tay theo phong cách cũ kỹ trộn thêm ít bắp, bỏ thêm ít bơ, và nhỏ vài giọt nước mắm, bao đời nay dân thị thành uống miết thì nếp quen. Ngộ đời ông bà trái ngược tính nhưng lại gắn bó đến tận bây giờ.

Thằng "muoi lần" ghé ngang chào ông để về đám giỗ. Giỗ kinh. Ngày cả con kinh lênh khênh xác, luênh loáng máu. Họ đến, và nằm lại với châu thổ chín nhánh sông này, ngay con kinh để xương cốt năm mươi năm hóa thành phù sa bồi bãi. Nên giỗ chung. Giỗ những người tử trận của một trận đánh. Dân Cửu Long thì lòng mênh mông như sóng nước. Ông bản thân nhớ những ngày tháng ba sôi sục, rất buốt những trận đánh để tháng tư ngời sáng những nụ cười ôm nhau mà nước mắt rơi: Thắng rồi! Sống rồi!

Nó lại đưa ra cái phong bì. Đây là con hùn với "ông năm mươi", tháng sau là mình cúng mâm chiến sĩ thật hoành tráng để mời đồng đội về ăn mừng! Mừng thống nhất. Thằng nhỏ từ ngày được nhận vào công ty du lịch con ông bỗng đâm ra khoái nghe mấy chuyện chiến tranh. Nó kể cứ gặp khách du lịch quốc tế là ngày đầu tiên dắt lên Củ Chi cho chui hầm, cho ăn khoai mì chấm muối mè. Rồi dẫn đi cái Bảo tàng chiến tranh. Biết chi hông "ông năm mươi"? Để họ thấy mình có được như ngày hôm nay là một sự ngoan cường của cả dân tộc. Nó nói rồi cười tươi rói. Vậy đó, mà tui nước ngoài nghe nhắc đến chuyện chiến tranh là gờ tay số 1. Nó khen dân mình dữ lắm!

Thằng "muoi lần" nổ máy xe, tiếng cười tươi trong rớt lại xóm nhỏ. Thành phố này vẫn luôn có một mùa nhớ để người ta lần hồi ký ức mà quay về giữa những ngày cò đỏ rung rúc ngập phố phường ■

Tăng tốc cho thế hệ tương lai

■ ANH THU

Bóng bàn Việt Nam đang cho thấy những tín hiệu tích cực từ lứa vận động viên trẻ. Tuy nhiên, để hiện thực hóa giấc mơ vươn tầm châu lục, đặc biệt là mục tiêu chinh phục tấm Huy chương vàng SEA Games 33, chúng ta cần phải tiếp tục duy trì chiến lược đầu tư bài bản, tăng cường công tác tập huấn và thi đấu ở nước ngoài.

Tin vui từ lứa trẻ

Năm 2024 đánh dấu khoảng thời gian thi đấu bút phá của các tay vợt trẻ Việt Nam tại Giải vô địch trẻ bóng bàn Đông Nam Á, khi mang về tới ba tấm huy chương vàng. Đỗ Mạnh Lương và Đinh Nhật Nam chiến thắng ở nội dung đôi nam U15. Với lứa U19, Trần Mạnh Cường, Nguyễn Hoàng Lâm (đánh đôi) và Nguyễn Duy Phong (đánh đơn) là những vận động viên bước lên ngôi vô địch.

Theo Tổng thư ký Liên đoàn bóng bàn Việt Nam Nguyễn Nam Hải, việc các tay vợt Việt Nam lọt vào tới sáu trận chung kết (trong các nội dung nam, nữ của hai nhóm tuổi U15 và U19) đã phản ánh thực lực bóng bàn trẻ Việt Nam không thua kém các đối thủ cùng trang lứa trong khu vực.

Những cái tên như Đỗ Mạnh Lương, Nguyễn Hoàng Lâm hay Nguyễn Duy Phong được giới chuyên môn đánh giá rất cao về tiềm năng phát triển. Bên cạnh đó, hai chị em Đỗ Lê Vân Chi và Đỗ Lê Vân Linh cũng xuất sắc giành

một huy chương vàng và một huy chương bạc ở Giải Mỹ mở rộng (với gần 1.500 tay vợt đến từ 19 quốc gia và vùng lãnh thổ). Tất cả những tin vui ấy càng khẳng định sức mạnh và tiềm năng vươn xa của lứa vận động viên trẻ nước nhà.

Thế nhưng, nếu không được đầu tư liên tục và bài bản, các tay vợt trẻ Việt Nam dù có khởi đầu tốt, vẫn có thể sẽ tụt hậu nhanh chóng so các đối thủ trong khu vực (như Singapore, Malaysia và Thái Lan). Các quốc gia này nổi tiếng nhờ sự đầu tư mạnh mẽ vào lớp vận động viên trẻ thông qua số lượng lớn các chuyến du đấu và tập huấn nước ngoài. Vì thế, các tay vợt "láng giềng" không chỉ chinh phục đấu trường khu vực mà còn thường xuyên tiến xa ở sân chơi châu Á.

Những năm trước đây, bài toán kinh phí thi đấu và tập huấn luôn là thách thức lớn với bộ môn bóng bàn. Việc tăng cường xuất ngoại luôn đòi hỏi nguồn lực tài chính rất lớn. Tuy nhiên, Liên đoàn Bóng bàn Việt Nam (VTTF) đã nỗ lực đẩy mạnh

Bóng bàn Việt Nam đặt mục tiêu giành Huy chương vàng tại SEA Games 33.

công tác xã hội hóa nhằm thúc đẩy mạnh mẽ hơn nữa chất lượng chuyên môn. Bên cạnh đó, nguồn kinh phí từ ngân sách cấp cho bộ môn sẽ được dồn cho việc tập huấn, thi đấu quốc tế của các đội tuyển.

Đẩy mạnh tập huấn và thi đấu quốc tế

Hướng tới SEA Games 33 diễn ra tại Thái Lan năm 2025, bóng bàn Việt Nam đặt mục tiêu phấn đấu giành tối thiểu một huy chương vàng. Mục tiêu tưởng chừng đơn giản này thực tế là bài toán đầy thách thức với ban huấn luyện và các vận động viên, bởi sự cạnh tranh trong khu vực Đông Nam Á ngày càng trở nên gay gắt.

Nhằm hiện thực hóa mục tiêu ấy, VTTF mới ban hành Điều lệ Giải vô địch bóng bàn quốc gia lần thứ 43 năm 2025. Giải đấu diễn ra vào tháng 5 tại Đà Nẵng là cơ sở quan trọng để tuyển chọn vận động viên nòng cốt cho đội tuyển quốc gia, hướng tới chuẩn bị sẵn sàng cho các nhiệm vụ quốc tế, đặc biệt là SEA Games 33.

Trong năm 2025, bóng bàn Việt Nam cũng tham dự các giải đấu quốc tế, gồm Giải vô địch trẻ châu Á, Giải vô địch đồng đội châu Á và Giải vô địch thế giới. Việc được tạo điều kiện tranh tài ở các sự kiện này không chỉ giúp các tay vợt nâng cao trình độ chuyên môn, tích lũy kinh nghiệm thi đấu, mà còn là cơ hội để bóng bàn nước nhà khẳng định vị thế trên đấu trường khu vực và châu lục.

Hiểu rõ tầm quan trọng của việc tăng cường cọ xát quốc tế, VTTF cũng ngày càng chú trọng đầu tư hơn cho lứa trẻ tài năng bằng cách cử đi tập huấn luân phiên dài hạn ở nước ngoài. Cụ thể, ba vận động viên nam và ba vận động viên nữ sẽ được đi tập huấn quốc tế, dự kiến diễn ra tại Trung Quốc, Nhật Bản hoặc Hàn Quốc. Bên cạnh đó, các tay vợt cũng sẽ được tạo điều kiện tham dự các giải đấu lớn trong khu vực Đông Nam Á, châu Á, thế giới và Protour ITTF.

Theo ông Nguyễn Nam Hải, 16 tay vợt của Đội tuyển bóng bàn trẻ

sẽ đi tập huấn trong tháng tư tới nhằm chuẩn bị sẵn sàng cho Giải vô địch trẻ Đông Nam Á ở hai nhóm tuổi U15 và U19. Đây là một bước đệm trong cả đoạn đường dài nhằm đào tạo những gương mặt xuất sắc nhất để các em đủ sức gánh vác nhiệm vụ quốc gia.

Việc các vận động viên trẻ có thêm nhiều cơ hội thi đấu quốc tế sẽ giúp trình độ chuyên môn của mỗi người nhanh chóng được cải thiện so các đối thủ trong khu vực. Xu thế này đã chứng minh được sự hiệu quả khi nhiều tay vợt ở Đông Nam Á phát triển vượt bậc nhờ cọ xát nước ngoài.

Với những nỗ lực từ phía Liên đoàn, bộ môn và sự quyết tâm của các vận động viên, bóng bàn Việt Nam đang có những bước đi vững chắc trên con đường phát triển. Nếu tiếp tục bảo đảm và duy trì cách làm này trong thời gian dài, các tay vợt trẻ chắc chắn sẽ vươn lên mạnh mẽ hơn nữa, không chỉ ở khu vực Đông Nam Á mà còn trên đấu trường châu lục và thế giới ■

Nguồn sức mạnh cần thiết

■ NAM KHÁNH

Đội tuyển Việt Nam đang bước vào giai đoạn chuẩn bị cho Vòng loại Asian Cup 2027. Loạt trận FIFA Days tháng ba tới sẽ là cơ hội quan trọng để chúng ta kiểm nghiệm đội hình với nhiều nhân tố mới.

Từ ngày 11/3, Đội tuyển Việt Nam chính thức hội quân và bắt đầu chuỗi ngày tập luyện trên sân Gò Đậu (Bình Dương). Sau đó một tuần, chúng ta sẽ có trận giao hữu quốc tế với đội tuyển Campuchia. Đây được xem như cuộc đấu khởi động nhằm tạo đà tâm lý và chiến thuật trước thềm trận khai màn Vòng loại thứ ba AFC Asian Cup 2027 gặp Đội tuyển Lào vào cuối tháng ba.

Theo phân tích của các chuyên gia, việc lựa chọn Campuchia để đấu giao hữu cho thấy sự tính toán kỹ lưỡng của ban huấn luyện.

Thái Sơn (phải) là sự bổ sung chất lượng nơi tuyến tiền vệ.

"Những Chiến binh Angkor" đang thể hiện những bước tiến đáng kể, điển hình là chuỗi thành tích ấn tượng tại ASEAN Cup 2024 (hòa Malaysia 2-2 và chỉ thua Thái Lan sát nút với tỷ số 2-3).

Ở đợt tập trung lần này, Huấn luyện viên Kim Sang-sik đã triệu tập 26 cầu thủ. Trong đó, hậu vệ trẻ Phạm Lý Đức là cái tên mới hiếm hoi lần đầu được gọi lên "ăn cơm tuyển". chàng trai cao 1m82

được đánh giá cao về tiềm năng thay thế khoảng trống mà đàn anh Quế Ngọc Hải để lại.

Trung vệ trẻ thuộc biên chế câu lạc bộ Hoàng Anh Gia Lai gây ấn tượng nhờ lối chơi năng nổ, khả năng tì đè và di chuyển thông minh bộc lộ cho các đồng đội. Anh đã liên tục thể hiện sự tiến bộ qua từng vòng đấu ở mùa giải V-League năm nay. Do đó, lần tập trung này sẽ là cơ hội quý giá để Lý Đức học hỏi kinh nghiệm và thể hiện năng lực bản thân.

Bên cạnh gương mặt mới ở hàng hậu vệ, thầy Kim đang cho thấy nỗ lực làm mới đội hình bằng việc triệu tập tới bốn cái tên đang thi đấu ở vị trí tiền vệ phòng ngự. Tại ASEAN Cup, Doãn Ngọc Tân là cái tên hiếm hoi đảm nhiệm vai trò này. Giờ đây, Nguyễn Thái Sơn, Triệu Việt Hưng và Trần Bảo Toàn sẽ là những cầu thủ mới cạnh tranh gắt gao suất ra sân chính thức.

Không khó để nhận thấy ý đồ của thầy Kim Sang-sik nhằm tìm kiếm phương án cân bằng nhân sự nơi tuyến giữa. Đội tuyển Việt Nam vốn sở hữu tố chất kỹ thuật với những cái tên như Hoàng Đức, Quang Hải hay Hai Long. Bây giờ, những gương mặt mới sẽ mang đến khả năng tranh chấp tốt và nguồn sức mạnh cần thiết để tranh chấp và thu hồi bóng.

Đặc biệt, việc triệu tập Việt Hưng, Bảo Toàn và Thái Sơn (với độ tuổi trải dài từ 22 đến 28) không chỉ phục vụ cho các trận đấu trước mắt mà còn được xem như phương án nhân sự cho mục tiêu dài hạn trong tương lai. Đội tuyển Việt Nam giờ cần tới bộ khung kinh nghiệm để diu dắt lứa trẻ trưởng thành, mà vẫn phải bảo đảm sự chuyển giao lực lượng liên mạch nhằm hướng tới sân chơi Asian Cup 2027 và vòng loại World Cup 2030 ■

Lò lửa đã lại bùng lên

■ VÕ HOÀNG

Tình trạng bạo lực đột ngột leo thang ở Syria, khiến hàng nghìn người thiệt mạng, đang đặt ra những câu hỏi nhức nhối. Không ai dám chắc, tiến trình hòa giải dân tộc tại Syria đã, đang và sẽ còn bị đẩy lùi đến đâu. Và hơn thế, vào lúc này, cộng đồng quốc tế có thể tác động tới hiện trạng Syria theo cách nào?

S AU khi chính quyền cựu Tổng thống Bashar al-Assad ở Syria sụp đổ, chính phủ mới do thủ lĩnh Ahmed al-Sharaa lãnh đạo đã cam kết thiết lập một "nền hòa bình dân sự", và sẽ nỗ lực đoàn kết các tầng lớp người dân Syria.

Tuy nhiên, những ngày gần đây, Syria lại một lần nữa chìm trong hỗn loạn. Bạo lực bùng phát dữ dội tại các tỉnh ven biển Latakia và Tartus, khiến hơn 1.000 người thiệt mạng chỉ trong vài ngày. Xung đột diễn ra giữa lực lượng chính phủ Hay'at Tahrir al-Sham (HTS) và các nhóm trung thành với chế độ cũ của Tổng thống Bashar al-Assad.

Hàng chục nghìn người thuộc cộng đồng Alawite đã phải chạy trốn sang Lebanon tị nạn, làm gia tăng thêm căng thẳng cho khu vực Trung Đông – vốn cũng đã vô cùng ngổn ngang. Tình hình cấp bách đến độ Nga và Mỹ đều lên tiếng kêu gọi triệu tập họp khẩn Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc, nhằm cân nhắc các khả năng, với mục tiêu tránh cho Syria rơi vào một cuộc nội chiến mới, ngay sau khi cuộc nội chiến dài cả thập niên chỉ vừa khép lại.

N HỮNG nguyên nhân bề nổi của đợt bùng phát bạo lực này được giới quan sát quốc tế nhanh chóng chỉ ra: Mâu thuẫn giáo phái sâu sắc giữa cộng đồng thiểu số Alawite và nhóm Hồi giáo Sunni đang nắm quyền, cũng như tâm lý "trả thù" không bị kiểm soát.

Cộng đồng Alawite (dòng Hồi giáo Shiite, chiếm 15% dân số Syria) trung thành với cựu tổng thống Bashar Al Assad, từ lâu đã là "cái gai trong mắt" nhóm HTS. Là một tổ chức Hồi giáo Sunni có khuynh hướng cực đoan, HTS coi nhánh Hồi giáo Alawite là "những kẻ ngoại đạo". Quan điểm này đã châm ngòi cho các cuộc tấn công có hệ thống nhằm vào cộng đồng Alawite - hiện đã không còn đủ khả năng tự bảo vệ.

Nhưng ở sâu xa hơn, có lẽ, tất cả đều bắt nguồn từ các toan tính về quyền lực và chính trị. Hãng tin Reuters dẫn lời Ahmad Aba Zeid, một nhà nghiên cứu độc lập người Syria, nhận định rằng chính quyền HTS không có lựa chọn nào khác ngoài việc tiến vào khu vực bờ biển để ngăn chặn lực lượng đối lập mở rộng lãnh thổ hoặc cố thủ tại đây. Và chiến dịch này đã được triển khai thiếu tổ chức, với thành phần tham gia tương đối phức tạp (bao gồm cả các lính đánh thuê người nước ngoài và dân quân địa phương), dẫn đến những hành vi tàn bạo đối với thường dân Alawite.

Các cựu sĩ quan quân đội Syria thuộc cộng đồng Alawite như Muqdad Fteiha và Ghiath Suleiman Dalla đã tập hợp lực lượng phản kháng, đánh trả lực lượng an ninh chính phủ mới, từ đó đẩy cao thêm căng thẳng, khiến quân đội chính quyền HTS tiến hành đàn áp đẫm máu. Không chỉ vậy, sự hiện diện của các lực lượng nước ngoài cũng góp phần làm tình hình thêm rối ren.

Đ IỀU đáng sợ nhất là, sinh mạng con người tại Syria lại đã bị đẩy vào một vòng xoáy vô định mới. Theo số liệu từ Đài quan sát Nhân quyền Syria, ít nhất 1.300 người đã thiệt mạng trong các cuộc xung đột gần đây, trong đó có 800 dân thường, phần lớn thuộc cộng đồng Alawite.

Bên cạnh đó, một tấn thảm kịch nhân đạo mới cũng đã và đang dần thành hình, khi hàng nghìn người Syria phải bỏ nhà cửa đi tị nạn. Bạo lực còn làm sâu sắc thêm sự chia rẽ giữa các cộng đồng tôn giáo, khi thù hận giữa hai cộng đồng Sunni và Alawite đã bị đẩy tới mức cao nhất.

Không những thế, tác động của bạo lực đã vượt ra khỏi biên giới Syria. Tại Lebanon, đụng độ đã xảy ra giữa các nhóm Sunni và Alawite ở thành phố Tripoli, tái diễn những cuộc xung đột giáo phái từng khiến 500 người thiệt mạng trong giai đoạn 2008-2014.

Diễn biến tình hình mỗi lúc một tồi tệ. Nhưng đến thời điểm này, Liên hợp quốc mới chỉ lên tiếng kêu gọi mở cuộc điều tra về các hành vi bạo lực nhằm vào dân thường.

Có lẽ, như thế vẫn là quá ít ỏi, để cứu vớt những người dân đang tuyệt vọng, trong một đất nước vốn đã chất chồng đau thương ■

Tìm những con đường mới

■ TRUNG VIỆT

Có những sự thay đổi đã diễn ra, và có cả những chân trời được mở rộng thêm, ở rất nhiều khía cạnh trong dòng chảy đời sống quốc tế tuần qua.

Dòng người di cư bất hợp pháp vẫn tràn vào EU.

1 Canada đã sớm có Thủ tướng mới, sau khi ông Mark Carney trở thành người đứng đầu đảng Tự do cầm quyền với số phiếu áp đảo 85,9%. Điều này đồng nghĩa với việc ông Carney sẽ kế nhiệm Thủ tướng Justin Trudeau trong vài ngày tới. Song, nhiệm kỳ của ông có thể kéo dài không lâu khi Canada buộc phải tổ chức cuộc bầu cử trước tháng 10.

Trong bài phát biểu chiến thắng trước những người ủng hộ ở Ottawa, ông Carney công bố lập trường cứng rắn, nhằm bảo vệ lợi ích của Canada

trước các chính sách mới từ Mỹ. Tổng thống Mỹ Donald Trump đã nhiều lần đề cập đến việc sáp nhập Canada, đồng thời khiến thương mại song phương - huyết mạch của nền kinh tế Canada - rơi vào hỗn loạn với hàng loạt hành động áp thuế không thể đoán trước.

2 Nhằm đối phó tình trạng di cư bất hợp pháp, Liên minh châu Âu (EU) vừa phê duyệt hệ thống quản lý xuất nhập cảnh mới, dự kiến sẽ có hiệu lực từ mùa thu năm nay. Hệ thống này sẽ thay thế phương pháp đóng dấu hộ chiếu

truyền thống, cũng như áp dụng công nghệ sinh trắc học để kiểm soát biên giới một cách hiệu quả hơn.

Theo thỏa thuận mới, tất cả công dân ngoài EU khi đến châu Âu sẽ phải đăng ký thông tin cá nhân, bao gồm tên, số hộ chiếu và dữ liệu vân tay, ảnh... vào một hệ thống chung. Hệ thống này áp dụng cho cả các quốc gia thuộc khu vực Schengen như Iceland, Liechtenstein, Na Uy và Thụy Sĩ. Ủy viên châu Âu phụ trách các vấn đề nội vụ và di cư Magnus Brunner nhấn mạnh: Hệ thống mới sẽ giúp EU có hệ thống quản lý biên giới tiên tiến nhất thế giới, cải thiện hiệu quả kiểm soát biên giới và ngăn chặn di trú bất hợp pháp.

Di trú bất hợp pháp là một trong những chủ đề quan trọng được thảo luận tại cuộc họp của 27 Bộ trưởng Nội vụ EU vừa qua. Ủy ban châu Âu vừa đề xuất cải cách chính sách di cư - vốn được coi là "mảnh ghép còn thiếu" trong Quy định di cư của châu Âu, dự kiến có hiệu lực vào năm 2026.

3 Trả lời phỏng vấn kênh tin tức kinh doanh Fox Business, Tổng thống Mỹ Donald Trump cho biết: Mỹ muốn đàm phán một thỏa thuận hạt nhân mới với Iran,

Chạm đến vinh quang, bằng chất liệu cuộc đời

■ QUỲNH ANH

Tái định nghĩa "thành công"

Sean Baker chỉ bỏ ra khoảng sáu triệu USD kinh phí cho Anora, để mang về tới năm tượng vàng Oscar 2025 (bao gồm cả hai hạng mục Phim hay nhất và Đạo diễn xuất sắc nhất), sau khi đoạt Cành cọ vàng tại Liên hoan phim Cannes 2024.

Ông sở hữu tình yêu sâu sắc dành cho nghệ thuật kể chuyện, cũng như niềm tin không lay chuyển vào sức mạnh của những trải nghiệm chân thực đời thường. Các bộ phim của ông là những cánh cửa mở vào cuộc sống của những phận người hiếm khi xuất hiện trên màn ảnh lớn. Người đạo diễn đã lắng nghe, quan sát và khuyếch đại tiếng nói của những con người tưởng chừng như sẽ bị lãng quên ấy. Từ những đoạn phim mà ông tự quay bằng... điện thoại cho đến tột đỉnh hào quang Oscar, ông xác lập lại nội hàm của khái niệm "thành công" trong nghệ thuật điện ảnh.

Đã từng có thời gian, các nhà làm phim độc lập gần như không có cơ hội cạnh tranh với những "đại gia" Hollywood. Các bộ phim bom tấn với ngân sách khổng lồ, dàn sao hạng A và kỹ xảo hoành tráng dường như là công thức duy nhất cho thành công. Nhưng, Sean Baker (ảnh trên) chọn một lối đi khác.

Baker tôn trọng sâu sắc các nhân vật và bối cảnh. Ông kể chuyện về những cộng đồng bị gạt ra bên lề xã hội, bằng cách tự mình tham gia trực tiếp vào cuộc sống của họ, để không ngừng nghiên cứu, tìm hiểu và lắng nghe. Sự kết nối này giúp các tác phẩm có độ chân thực và đồng cảm hiếm thấy. Mang đầy tính báo chí và thấm đẫm chủ nghĩa hiện thực, những câu chuyện đời thường trong phim của Baker không bị bóp méo, cũng không tập trung quá mức vào việc khai thác nỗi đau để "mua nước mắt".

Đi theo những câu chuyện "đáng để được kể lại"

Lớn lên ở New Jersey, từ nhỏ, Sean Baker đã bị cuốn hút bởi những câu chuyện chân thực, thấm đẫm cảm xúc con người. Khi theo học ngành điện ảnh tại Trường Nghệ thuật Tisch (Đại học New York), ông hờ hững với những giấc mơ làm "phim bom tấn" Hollywood

và đã gửi thư đề nghị nối lại đàm phán với Tehran, nhằm tránh bất kỳ hành động quân sự nào. Tuy nhiên, các nhà lãnh đạo Iran chưa sẵn sàng nối lại các cuộc đàm phán với Mỹ về chương trình hạt nhân của Tehran.

Vào năm 2018, ông Trump đã rút Mỹ khỏi thỏa thuận hạt nhân mang tên Kế hoạch hành động chung toàn diện (JCPOA), được ký kết vào năm 2015 giữa Iran và nhóm P5+1. Mỹ cũng tái áp đặt tất cả các biện pháp trừng phạt đối với Iran. Đầu tháng 2/2025, ông Trump đã ký một sắc lệnh hành pháp khôi phục chính sách "gây áp lực tối đa" đối với Iran, nhằm giảm hơn 90% lượng dầu thô xuất khẩu của nước này.

4 Du học ở tuổi xế chiều đang trở thành sự lựa chọn mới của nhiều phụ nữ trung niên ở Trung Quốc. Một năm sau khi nghỉ hưu, ở tuổi 56, bà Wang Xiaoxi được nhận vào

học chương trình cử nhân bốn năm tại Đại học Athens, Hy Lạp, nghiên cứu về khảo cổ, văn học, lịch sử Hy Lạp cổ đại. Hành trình du học ở tuổi xế chiều của bà Wang đã thu hút sự chú ý của cộng đồng, sau khi con gái bà chia sẻ câu chuyện lên mạng xã hội.

Bà Wang là một thí dụ về xu thế mới này ở Trung Quốc, khi ngày càng có nhiều người muốn du học nước ngoài, dù tuổi đã cao. Nhiều trung tâm ngoại ngữ đã mở các chương trình du học đặc biệt nhằm vào nhóm đối tượng này. Theo thống kê, trong năm 2023, số người từ 50 tuổi trở lên chiếm 20% số thành viên tham gia các khóa du học, tăng mạnh so mức 3% trong năm 2019. Điều này cho thấy ngày càng có nhiều phụ nữ quan tâm đến các nhu cầu, mong muốn của bản thân, và tin rằng không bao giờ là quá muộn để làm phong phú cuộc sống của mình ■

TIÊU ĐIỂM

Gần 200 quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới, nhưng trong năm 2024 chỉ có bảy đất nước (Australia, New Zealand, Bahamas, Barbados, Grenada, Estonia và Iceland) được IQAir - cơ quan giám sát chất lượng không khí đặt trụ sở tại Thụy Sĩ - đánh giá là đáp ứng đủ tiêu chuẩn do Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) đưa ra.

Điều đó có nghĩa là ở toàn bộ phần còn lại của thế giới, mặt bằng chung chất lượng không khí đã thật sự rớt xuống mức báo động.

WHO đánh giá: Ô nhiễm không khí là mối đe dọa môi trường lớn nhất đối với sức khỏe con người, gây ra khoảng bảy triệu ca tử vong mỗi năm trên toàn cầu. Các chuyên gia thì nhấn mạnh: Ô nhiễm không khí và khủng hoảng khí hậu là hai mặt của cùng một vấn đề.

Đây chẳng phải câu chuyện gì mới mẻ.

Và những kết luận trên, có lẽ không ít người trong chúng ta đều đã biết.

Thế nhưng...■

Ảnh: SCMP

Ngày càng nhiều người già ở Trung Quốc tham gia những khóa học mà lúc trẻ họ không có điều kiện tham gia.

của bạn bè cùng khóa, mà đắm chìm trong thế giới của riêng mình: Một phong cách đòi hỏi tâm huyết và nỗ lực, chứ không phải tiền bạc.

Với tác phẩm *Tangerine*, Baker đã phá vỡ mọi tiêu chuẩn của ngành công nghiệp điện ảnh nhờ việc quay phim hoàn toàn bằng... iphone 5s. Và rồi bước ngoặt đã đến. Màn ra mắt tại Liên hoan phim Sundance năm đó đã tạo nên "con chấn động" chưa từng có. Làm thế nào một bộ phim được thực hiện bởi một đạo diễn "vô danh", chẳng cần sự hỗ trợ từ studio, cũng như không sử dụng bất kỳ thiết bị đắt tiền nào, lại có thể gây được tiếng vang đến vậy? Câu trả lời của Baker chỉ đơn giản: "Sự chân thật có sức lay động hơn bất kỳ hiệu ứng hoành tráng nào!".

Tangerine lựa chọn đề tài về công việc lao động tình dục ở Los Angeles vào đêm Giáng sinh. Các vai chính đều do diễn viên nữ chuyển giới đảm nhận, và chính họ cũng góp sức định hình nên câu chuyện thực tế. Điều này khiến bộ phim trở thành thí dụ điển hình, về cách điện ảnh có thể trở thành công cụ đại diện và trao quyền cho những cộng đồng thiểu số.

Hollywood ngay lập tức dành sự quan tâm đặc biệt tới Sean Baker. Song, ông vẫn chỉ tập trung tìm kiếm những câu chuyện mang chất liệu từ đời thực.

Bộ phim tiếp theo, *The Florida Project*, trình làng năm 2017, lấy bối cảnh một nhà nghỉ rẻ tiền gần Disney World, một "kỳ công" khác, với lịch trình vô cùng hạn chế. Cô bé nhân vật chính và người mẹ phải chật vật mưu sinh từng ngày. Cả hai cùng chiến đấu vượt qua sự cơ cực, để tìm thấy phép màu trong những khoảnh khắc bình dị. Baker đã lựa chọn những diễn viên không chuyên, để mang tới những lát cắt chân thực nhất về cuộc sống. Các nhà phê bình xem tác phẩm này như một trong những bộ phim quan trọng nhất của thập niên. Và, người đạo diễn trẻ một lần nữa chứng minh: Để chạm được vào trái tim khán giả, không cần phải có ngân sách hàng trăm triệu USD.

Và rồi, *Anora* chính thức đưa Sean Baker lên đỉnh cao danh vọng. Nhưng ngay trên sân khấu lấp lánh ánh vàng ấy, ông vẫn nhắc nhở thế giới, rằng thành công không bao giờ nên đánh đổi bằng sự chính trực. "Tôi sẽ tiếp tục làm phim về những con người

thật, những cuộc đời mà bản thân tin rằng đáng để kể lại", quan niệm của ông, cứ như là của một nhà báo đi làm điện ảnh.

Niềm tin cho thế hệ mới

Với những nhà làm phim trẻ, hiện tượng Sean Baker là minh chứng rõ nét cho khả năng thành công của một nhà làm phim "vô danh". Một đạo diễn tài năng có thể khai thác "những câu chuyện đời", thay vì vật vã kiếm tìm nguồn ngân sách khổng lồ. Đam mê cống hiến cho nghệ thuật đích thực sẽ khiến ta không còn phải bận tâm tới việc có quá ít mối quan hệ trong ngành. Và những nhà làm phim độc lập cũng hoàn toàn có khả năng thay đổi nền điện ảnh thế giới.

Sự thành công của *Tangerine* khuyến khích thế hệ trẻ sẵn sàng cầm máy quay lên, bất kể đó là loại thiết bị gì. Bởi, điều quan trọng hơn cả là câu chuyện mà bạn muốn truyền tải. Suy cho cùng, khán giả chỉ nhớ đến câu chuyện mà những người đạo diễn khắc họa.

Không chỉ dừng lại ở việc truyền cảm hứng, Baker còn tích cực hỗ trợ các nhà làm phim trẻ. Ông tham gia nhiều hội thảo

và các chương trình cố vấn, nhằm chia sẻ kinh nghiệm làm phim độc lập, và khuyến khích những tiếng nói mới xuất hiện trong ngành. Vòng tay mở rộng ấy khiến ông không chỉ là một biểu tượng về tài năng, mà còn về tinh thần cống hiến trong giới điện ảnh.

Sự tận tâm của Baker cũng góp phần mang ánh sáng tới những cộng đồng bị bỏ quên. Ông tiếp cận với các nhân vật bằng cách hòa mình vào thế giới của họ, lắng nghe trải nghiệm của họ, để rồi bảo đảm mỗi

mảnh đời được xuất hiện một cách chân thực và trân trọng. Với dàn diễn viên không chuyên, Baker đã trao cho những tài năng chưa được biết đến một cơ hội hiếm có. Đó không đơn thuần chỉ là vai diễn, mà còn là con đường phát triển không tưởng, là món quà vô giá mà ông dành cho họ.

Quan trọng hơn cả, phim của Sean Baker nhắc nhở chúng ta về mục đích đầu tiên và cuối cùng của điện ảnh. Đó là mỹ cảm đích thực, được tạo nên bởi "chất người" ■

Hậu trường phim Florida Project.

Dùng AI "soi" cuộc gọi lạ

■ CẢNH NGHI

Một ứng dụng có thể phát hiện dấu hiệu lừa đảo ngay trong thời gian thực hiện cuộc gọi vừa được Google cho ra mắt. **Scam Detection** - ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) cảnh báo các cuộc gọi, tin nhắn có dấu hiệu lừa đảo đến người dùng được kỳ vọng góp phần ngăn chặn, giảm nhẹ nạn lừa đảo qua điện thoại đang "hoành hành" ở nhiều quốc gia.

R IÊNG năm 2024, theo số liệu được thống kê bởi Liên minh Chống lừa đảo toàn cầu (GASA), ước tính, các vụ lừa đảo qua điện thoại đã gây tổn thất hơn 1.000 tỷ USD trên khắp thế giới. Nhanh chóng nắm bắt tình hình, Google đã nghiên cứu và cho ra mắt **Scam Detection** - ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) cảnh báo các cuộc gọi, tin nhắn có dấu hiệu lừa đảo đến người dùng.

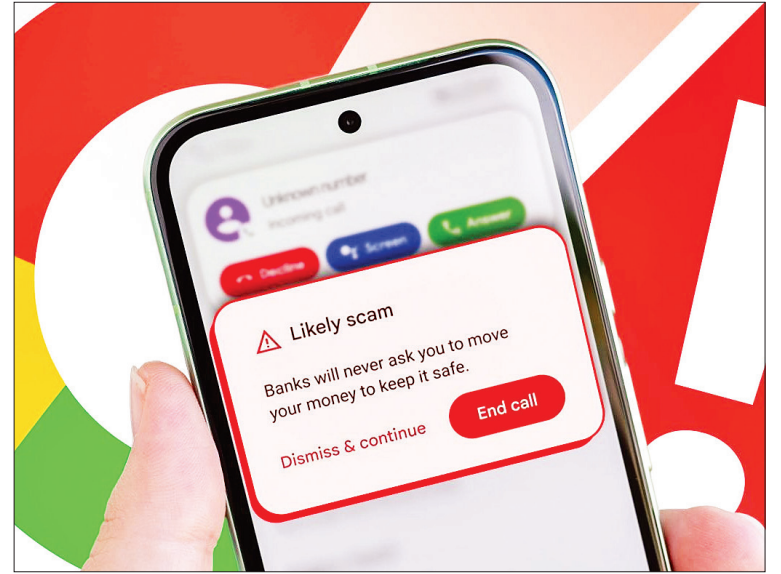
Scam Detection không chỉ cảnh

báo, chặn các số điện thoại đáng ngờ từ ban đầu, mà còn phân tích nội dung cuộc trò chuyện, để có thể nhanh chóng "báo động" cho người dùng, ngay trong khi cuộc hội thoại có dấu hiệu chuyển biến theo hướng xấu.

Đại diện của Google khẳng định: "Tính năng này đặc biệt nhắm đến các vụ lừa đảo qua cuộc gọi mà thường ban đầu có vẻ vô hại, nhưng sau đó, kẻ gian sẽ nhanh chóng thao túng tâm

lý người nghe để thực hiện hành vi phạm pháp". Các biện pháp bảo vệ truyền thống - thường tập trung vào việc bảo vệ người dùng trước khi cuộc trò chuyện bắt đầu - dường như đã không còn đủ an toàn, trước các thủ đoạn chuyên nghiệp, lọc lõi và mỗi lúc một tinh vi.

Chia sẻ thêm, đại diện nhóm nghiên cứu cho biết: "Chúng tôi đã hợp tác với các tổ chức tài chính trên toàn thế giới, để hiểu rõ hơn

về các thủ đoạn lừa đảo tiên tiến và phổ biến nhất mà khách hàng của họ đang phải đối mặt". Sau đó, họ sẽ đầu tư vào các mô hình AI thông minh nhất, nhằm nhanh chóng phát hiện các mẫu nội dung đáng ngờ, rồi đưa ra lời cảnh tỉnh theo thời gian thực, trong suốt cuộc trò chuyện.

Bên cạnh đó, hoàn toàn hiểu lo ngại của người dùng về quyền riêng tư, *Scam Detetion* xử lý tin nhắn và cuộc gọi ngay trên

các thiết bị, nhằm bảo vệ dữ liệu của mỗi cá nhân. Google cũng khẳng định rằng họ không lưu trữ hay truy cập vào dữ liệu cuộc trò chuyện của người dùng.

Hiện tại, ứng dụng này được bật mặc định cho khách hàng sử dụng lớp điện thoại Pixel 9 của Google, đối với tin nhắn và cuộc gọi từ người lạ (không có trong danh bạ) tại Mỹ, Anh và Canada. Thời gian tới, Google có kế hoạch mở rộng đến nhiều quốc gia khác ■

Thông điệp mở từ những không gian xanh

■ Bài và ảnh: LÊ SỸ

Tọa lạc trên cao nguyên, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk được biết đến như một công viên khổng lồ với nhiều không gian xanh hiện hữu đều gắn với một quá trình đổi thay của đô thị.

THOẠT ngược nhìn, ta cứ ngỡ đang bước chân vào khu rừng nghìn năm tuổi đang vươn mình tỏa bóng nơi đại ngàn Tây Nguyên hùng vĩ... Đó là khi ta đang dạo bước trên con đường lãng mạn bậc nhất ở Buôn Ma Thuột, mang tên Anh hùng Phan Đình Giót.

Anh Nguyễn Văn Kế, từ huyện Cư M'gar cùng bạn gái đến Buôn Ma Thuột để tìm địa điểm chụp ảnh cưới. Tới đường Phan Đình Giót, cả hai đều ngỡ ngàng trước khung hình thiên nhiên xanh mát ngay giữa lòng đô thị. "Hàng cổ thụ sần sùi với nhánh cây mạnh mẽ đan kết thành mái, làm rợp bóng cả con đường, rất ấn tượng. Bọn em chọn chỗ này!", anh Kế chia sẻ.

Hiện nay, Buôn Ma Thuột được đánh giá là một trong những đô thị có diện tích trồng cây xanh cao nhất cả nước, bình quân 17,21 m²/người và đang tiếp tục tăng lên,

Đường vào sân bay Buôn Ma Thuột rợp bóng cổ thụ.

đóng góp tích cực vào việc lọc sạch không khí, chống biến đổi khí hậu, giảm ngập úng đồng thời tạo điểm nhấn đô thị. Có được thành quả này, bên cạnh sự quyết tâm của chính quyền, phải kể đến sự chung sức của cộng đồng. Để chương trình trồng rừng, trồng cây xanh phân tán đạt hiệu quả, các đơn vị, địa phương đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động mỗi hộ gia đình, mỗi đoàn viên thanh niên, mỗi cán bộ, công nhân trồng từ một đến hai cây xanh tại nơi công cộng thuộc địa bàn mình sinh sống, làm việc, nhằm tạo phong trào "người người trồng cây, mỗi người trồng một cây". Cùng với đó, thành phố đẩy mạnh xây dựng những mô hình "con đường xanh", "trường học xanh", "khu phố xanh", "nhà xanh"...

S UỐT hơn 10 năm bôn ba vất vả nơi đại đô thị ồn ào, náo nhiệt, họa sĩ, kiến trúc sư Hồ

Hậu luôn cảm thấy nhớ nơi chôn nhau, cắt rốn, càng trân quý hơn bầu không khí trong lành của quê nhà. Anh quyết định trở về Buôn Ma Thuột lập nghiệp. Ý tưởng của Hồ Hậu là kiến thiết một không gian độc đáo, sáng tạo, ẩn chứa trong đó những thông điệp về lối sống bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, bảo vệ môi trường. Vậy là Vườn nhiệt đới ra đời.

Khu vườn có ba tầng cây riêng biệt, bao gồm hàng trăm loại cây bản địa được phân bố, bài trí khoa học theo từng tầng, để cây phát triển tốt nhất. Mỗi điểm nhấn ở khu vườn đều thấm đẫm ngôn ngữ của tự nhiên, mọi chi tiết cần dùng nguyên liệu gỗ đều được chủ nhân khéo léo gia công và sắp đặt hợp lý, hài hòa với tổng thể. Từ khu bếp đến khu bar-cafe đều có nhiều vật dụng được chế tác lại từ đồ cũ, tức là đã có đời sống thứ hai hoặc thứ ba. Trong đó, đồ bằng gỗ được

anh chú trọng tận dụng hơn cả. "Nếu trong một không gian cụ thể mà không đủ vật liệu tái chế thì tôi vẫn tích cực sử dụng sản phẩm gỗ, nhưng là gỗ từ lâm trường, vùng đất có kế hoạch trồng rừng để khai thác. Đó cũng là cách tốt để vừa bảo đảm có nhà bằng gỗ, vừa bảo vệ được môi trường", anh Hậu nhấn mạnh.

Vườn nhiệt đới của anh Hồ Hậu được xây dựng theo xu hướng kiến trúc sinh thái, thuận tự nhiên, tận dụng được những ưu điểm của không khí, ánh sáng, nhiệt độ nơi miền đất này. Đây là không gian của một nhà hàng mở, một nơi đa chức năng, đáp ứng nhiều nhu cầu gặp gỡ, thư giãn, tận hưởng thiên nhiên trong lành giữa lòng phố thị của mọi người.

Thấp thoáng giữa buôn làng xanh mát, trong một khuôn viên xinh xắn có một bảo tàng nhỏ mang tên Ama H'mai. Chủ nhân

của bảo tàng là một người đàn ông tuổi ngoại ngũ tuần. 30 năm trước, chàng trai quê xứ Kinh Bắc ấy đã chọn gắn bó với Buôn Ma Thuột. Hơn 30 năm đam mê tìm hiểu đời sống, phong tục tập quán của đồng bào các dân tộc nơi đây, anh Mẫn Phong Sơn đã kịp nắm bắt được cơ may trực tiếp tiếp xúc với nhiều già làng - những "người giữ cửa" kho tàng tri thức dân gian. Nay, anh đóng vai trò như một gạch nối giữa quá khứ và hiện tại của vùng đất này. Anh là chủ nhân của hàng nghìn hiện vật liên quan đời sống vật chất, tinh thần, tín ngưỡng của đồng bào dân tộc thiểu số gốc Tây Nguyên. Từng hiện vật gắn liền với một câu chuyện kể được anh Sơn kỳ công sưu tầm, nghiên cứu, bài trí, sắp đặt tỉ mỉ.

Đặc biệt, bảo tàng Ama H'mai ngợp dưới bóng cây xanh. "Từ xa xưa, người Tây Nguyên đã sống nương tựa vào rừng, được rừng che chở. Vì vậy, tôi cũng muốn không gian xanh che phủ bảo tàng của tôi. Tất cả cây ở đây đều là cây bản địa", anh Mẫn Phong Sơn chia sẻ. Bắt đầu từ năm nay, bảo tàng tư nhân của anh Mẫn Phong Sơn sẽ đón học sinh đến tham quan, trải nghiệm theo chương trình học Giáo dục địa phương.

Giữa thành phố Buôn Ma Thuột đang nở nang hình hài, những không gian xanh vẫn không ngừng phát triển, để quá trình đô thị hóa và xanh hóa vẫn luôn song hành, nơi trung tâm Tây Nguyên ■